PRACOWNIA PROJEKTOWO-USŁUGOWA „GAMA" s.c.
ZBIGNIEW GAŁUSZKA. KRZYSZTOF MULARCZYK

55-120 OBORNIKI ŚLĄSKIE; UL. H. POBOŻNEGO 12 tel/fax (071) 351 52 30
e-mail: ppugama@gmail.com

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO DLA TERENÓW POŁOŻONYCH

W OBRĘBACH GMINY SŁAWA

Opracowanie:
mgr inż. Zbigniew Gałuszka
mgr inż. Małgorzata Studenna

Sława

2020

SPIS TREŚCI:

1. INFORMACJE OGÓLNE ... 3

1.1. PODSTAWY PRAWNE ... 3
1.2. PRZEDMIOT, ZAWARTOŚĆ I METODA SPORZĄDZANIA PROGNOZY ... 3
1.3. POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI ... 3

2. EKOFIZJOGRAFIA - CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA ... 4

2.1. ŚRODOWISKO ... 4
2.1.1. Położenie i rzeźba terenu ... 4
2.1.2. Gleby ... 5
2.1.3. Surowce naturalne ... 5
2.1.4. Wody powierzchniowe i podziemne ... 6
2.1.5. Klimat ... 7
2.1.6. Lasy ... 8
2.1.7. Świat roślin i zwierząt ... 8
2.2. STAN ŚRODOWISKA I ZAGROŻENIA ... 8
2.2.1. Stan i zagrożenia powietrza atmosferycznego ... 9
2.2.2. Stan czystości wód powierzchniowych i podziemnych ... 10
2.2.3. Stan gleb ... 13
2.2.4. Hałas ... 14
2.3. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ... 15
2.4. WPŁYW DOTYCHCZASOWEGO SPOSOBU ZAGOSPODAROWANIA NA STAN ŚRODOWISKA ... 16
2.5. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI POSTANOWIEŃ PLANU ... 17

3. USTALENIA MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ... 17

3.1 KSZTAŁTOWANIE ZABUDOWY I KOMUNIKACJI ... 17
3.2. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA NINIEJSZEGO OPRACOWANIA ORAZ SPOSOBY, W JAKICH ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU ... 19
3.3. OCHRONA ZABYTKÓW ... 21

4. PROGNOZOWANE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO I ICH SKUTKI ... 21

4.1. ZACHOWANIE ISTNIEJĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ ... 21
4.2. PROGNOZOWANE NOWE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO ... 22
4.2.1. Przewidywane znaczące oddziaływania ustaleń planu, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, w szczególności na zwierzęta i rośliny. ... 22
4.2.2. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru natura 2000 oraz integralność tego obszaru ... 27
4.2.3. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy ... 27
4.2.4. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania ... 28
4.2.5. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko ... 28

5. PODSUMOWANIE I STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM ... 28

6. OŚWIADCZENIE AUTORA ... 29

1. Informacje ogólne

1.1. Podstawy prawne

Niniejsze opracowanie zostało sporządzone zgodnie z wytycznymi zawartymi w:

- Ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t. j. Dz. U. 2020 poz. 293),
- Ustawie z 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t. j. Dz. U. 2020 poz. 283).

1.2. Przedmiot, zawartość i metoda sporządzania prognozy

Niniejsze opracowanie stanowi prognozę oddziaływania na środowisko miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w obrębach Gminy Sława.

Prognozę opracowano na podstawie analizy projektu planu, założeń ekofizjograficznych, założeń ochrony środowiska, informacji o projektowanych inwestycjach oraz materiałów archiwalnych dotyczących charakterystyki i stanu środowiska.

Rozpoznanie aktualnego stanu środowiska i jego zagrożeń wynikających z realizacji miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w obrębach Gminy Sława uzupełniono na podstawie wizji terenowej.

Prognoza została opracowana w celu określenia oceny skutków ewentualnych oddziaływań na środowisko, jakie mogą nastąpić w wyniku realizacji ustaleń planu. Uwzględnia ona wszystkie najważniejsze komponenty środowiska naturalnego i ich wzajemne powiązania oraz warunki życia mieszkańców.

Prognozę oddziaływania na środowisko omawianego planu przedstawiono w zakresie, jaki umożliwia obecny stan wiedzy o środowisku oraz przewidywanym zagospodarowaniu terenu.

Zakres merytoryczny prognozy uwzględnia warunki określone w art. 51 ust. 2 z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko i zawiera trzy zasadnicze punkty:

- pierwszy - ogólna analiza aktualnego stanu środowiska na obszarze objętym planem, ze szczególnym uwzględnieniem jego wrażliwości i odporności na degradację, wymogów ochrony przyrody i różnorodności biologicznej oraz dotychczasowego sposobu zagospodarowania i użytkowania terenu i jego wpływu na środowisko, a także na jakość życia i zdrowie ludzi,
- drugi - omówienie ustaleń planu, szczególnie tych, które mają wpływ na środowisko,
- trzeci – właściwa prognoza, którą poprzedza ocena dotychczasowych skutków wpływu zagospodarowania przestrzennego na środowisko oraz przewidywanych oddziaływań realizacji projektu planu na poszczególne elementy środowiska i ich wzajemne powiązania. W tej części zostały również przedstawione propozycje rozwiązań mogących wyeliminować lub ograniczyć negatywne wpływy na środowisko.

1.3. Powiązania z innymi dokumentami

Przy sporządzaniu planu oraz prognozy oddziaływania na środowisko uwzględniono ustalenia zawarte w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, które pokrywają cały obszar opracowania.

Przy sporządzaniu planu oraz prognozy oddziaływania na środowisko uwzględniono przepisy prawne zawarte w:

- Ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (t. j. Dz. U. 2019 poz. 1396);
- Ustawie z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t. j. Dz. U. 2017 poz. 1161);
- Ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. - Prawo geologiczne i górnicze (t. j. Dz. U. 2019 poz. 868),

- Ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (t. j. Dz. U. 2020 poz. 310);
- Ustawie z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t. j. Dz. U. 2020 poz. 283);
- Ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t. j Dz. U. 2020 poz. 55).

W prognozie wykorzystano również informacje zawarte w następujących opracowaniach:
- „Geografia regionalna Polski" J. Kondracki Wydawnictwo Naukowe PWN Warszawa 2000 r.,
- „Ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych jeziornych na obszarze województwa lubuskiego badanych w 2016 roku z uwzględnieniem dziedziczenia ocen z lat 2011-2015" WIOŚ Zielona Góra.
- „Ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych na obszarze województwa lubuskiego w 2016 roku, z uwzględnieniem dziedziczenia ocen z lat 2011-2015", WIOŚ Zielona Góra,
- „Opracowanie fizjograficzne dla gminy Sława Śląska" wykonane przez „Geoprojekt" Przedsiębiorstwo Geologiczno-Fizjograficzne i Geodezyjne Budownictwa we Wrocławiu, Wrocław 1986 r.,
- „Program Ochrony Środowiska Gminy Sława, Powiat Wschowa na lata 2004-2011",Sława 2004 r.,
- „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Sława na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024 roku", Sława, 2017 rok
- „Roczna ocena jakości powietrza w województwie lubuskim. Raport wojewódzki za rok 2018." WIOŚ Zielona Góra,
- „Sławski Park Krajobrazowy – dokumentacja projektowa"; Zielona Góra 1999 r.
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sława, Sława 2002 rok,
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sława, Sława 2015 rok,
- „Wyniki pomiaru hałasu komunikacyjnego wykonanych na terenie województwa lubuskiego w 2015 roku" Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze.

2. Ekofizjografia - charakterystyka środowiska

W prognozie oddziaływania planu na stan środowiska, przedstawiono charakter środowiska w sposób poglądowy, dając w ten sposób ogólny wgląd w jego charakter i stan. Ogólną charakterystykę można zebrać w kilku punktach dotyczących położenia i morfologii, budowy geologicznej i złóż, wód powierzchniowych i podziemnych, klimatu i życia biologicznego oraz dotychczasowego przekształcenia i zanieczyszczenia środowiska.

2.1. Środowisko

2.1.1. Położenie i rzeźba terenu

Gmina miejsko – wiejska Sława położona jest w południowo – wschodniej części województwa lubuskiego, w powiecie wschowskim. Położenie gminy w regionie jest bardzo korzystne. Usytuowana jest ona na pograniczu trzech województw: lubuskiego, wielkopolskiego oraz dolnośląskiego. Graniczy z gminami:
- Wolsztyn (województwo wielkopolskie) – od północy,
- Przemęt (województwo wielkopolskie)– od północnego – wschodu,
- Wijewo (województwo wielkopolskie) – od wschodu,
- Wschowa(województwo lubuskie) – od wschodu,
- Szlichtyngowa (województwo lubuskie) – od południowego – wschodu,
- Kotla (województwo dolnośląskie) – od południa,
- Siedlisko (województwo lubuskie) – od południowego – zachodu,
- gminą wiejską Nowa Sól (województwo lubuskie) – od zachodu,
- Kolsko (województwo lubuskie) – od północnego – zachodu).

Sieć osadniczą gminy tworzy centralnie położone miasto Sława oraz 25 wsi (21 sołectw). Należą do nich: Bagno, Ciosaniec, Droniki, Gola, Krążkowo, Krzepielów, Krzydłowiczki, Kuźnica Głogowska, Lipinki,

Lubiatów, Lubogoszcz, Łupice, Nowe Strącze, Przybyszów, Radzyń, Spokojna, Stare Strącze, Szreniawa, Śmieszkowo, Tarnów Jezierny, Wróblów.

Według fizyczno – geograficznej regionalizacji Polski J. Kondrackiego znaczna część gminy Sława leży w mezoregionie Pojezierze Sławskie, które jest jednym z czterech mezoregionów makroregionu Pojezierza Leszczyńskiego, wchodzącego w skład Pojezierzy Wielkopolskich. Jedynie południowy fragment gminy zaliczony jest do mezoregionu Pradoliny Głogowskiej należącego do makroregionu Obniżenia Milicko – Głogowskiego.

Morfologia terenu gminy Sława związana jest ze zlodowaceniem bałtyckim. Przeważa tutaj krajobraz młodoglacjalny, typu pagórkowatego pojeziernego. Pojezierze stanowi wyraźną depresję, na której brzegach usytuowane są formy strefy marginalnej – moreny czołowe, wydmy kopalne i sandry. Dno depresji zajmuje między innymi Jezioro Sławskie, które jest pokaźną rynną z 817 hektarowym lustrem wody. Brzegi jeziora położone są 57 m n.p.m. Zlewnia Jeziora Sławskiego ma kształt owalny, a jej granice na południu biegną wzgórzami moren czołowych, których kulminacje sięgają 131 m n.p.m. – Stara Winna Góra położona u stóp Starego Strącza.

2.1.2. Gleby

Dla około 90 % obszaru gminy skałę macierzystą stanowią piaski, na których wytworzyły się gleby bielicowe o niskiej żyzności, zajęte głównie przez duże kompleksy leśne. Najniższą żyznością charakteryzują się gleby wytworzone z piasków wydmowych, występujące przeważnie na północy gminy. W obniżeniach kotlinowych, w strefie moreny czołowej i dennej występują gliny, na których wytworzyły się gleby brunatne o większej żyzności. W nieckach i obniżeniach dolinnych występują natomiast gleby organiczne oraz organiczno – mineralne typu murszowego (mułowo – bagienne, torfowe i bagienne). Słabą żyzność tutejszych gleb potwierdza klasyfikacja gruntów ornych według klas bonitacyjnych.

Pod względem przydatności rolniczej gleb na terenie gminy wydzielić można kompleksy:

- żytnio - ziemniaczany na glebach piaszczystych i pylastych niższych stref wysoczyzny moreny dennej,
- żytnio- łubinowy na bielicach piaszczystych głównie pradoliny i Pojezierza Sławskiego w gminie Sława nadający się do zalesienia.

Powierzchnia ziemi wraz z glebą podlega erozji podczas spływów powierzchniowych w szczególności w strefie wysoczyzny i dolin współczesnych, w granicach rzędnych 80 - 90 m n.p.m. Znacznym zagrożeniem jest również erozja wietrzna gleb piaszczystych i pylastych potęgująca się w okresach suszy i zabiegów agrotechnicznych (orka, wykopki, bronowanie) zwłaszcza na terenach bezleśnych.

2.1.3. Surowce naturalne

Baza surowcowa gminy Sława obejmuje złoża:

- w miejscowości Tarnów Jezierny: złoże rudy miedzi: „Nowa Sól" – RM 19783, złoże kredy – „Sława" - K 174
- w miejscowości Śmieszkowo: złoże kruszywa naturalnego „Śmieszkowo I" – KN 17908, „Śmieszkowo II" – KN 18774 - obowiązują ustalenia zawarte w § 34 punkt 12;
- w miejscowości Krzepielów: złoże gazu ziemnego „Dębina" - GZ 6257
- w miejscowości Krążkowo: złoże kruszywa naturalnego „Krążkowo" – KN 4197, „Krążkowo I" – KN 9593
- w miejscowości Radzyń: złoże kredy – „Sława" - K 174,
- w miejscowości Kuźnica Głogowska: złoże kredy – „Sława" - K 174,

W wapieniach i dolomitach triasu środkowego gromadzą się wody chlorkowo - sodowe, lecz ze względu na śladowe dopływy wód do otworów nie mają one praktycznego znaczenia jako wody termalne o znaczeniu leczniczym.

2.1.4. Wody powierzchniowe i podziemne

Wody powierzchniowe

Prawie cały obszar gminy leży w obszarze „Węzła Obry" charakteryzującego się znacznymi przekształceniami hydrografii. Wiele cieków naturalnych w tym rejonie zupełnie zanikło, a wody powierzchniowe są odprowadzane sztucznymi rowami i kanałami odwadniającymi.

Część południowa gminy na południe od Pagórów Sławskich jest odwadniana kilkoma ciekami Krzyskiego Rowu stanowiącego prawobrzeżny dopływ Odry. Cieki występujące natomiast w południowo-wschodniej części gminy uchodzące do Rynny Przemęcko - Pszczółkowskiej, odprowadzają swoje wody przez Kanał Mosiński do Warty.

Główna część gminy należy do zlewni Jeziora Sławskiego, do którego uchodzi większość z ośmiu odwadniających ją cieków. Największym ciekiem jest Obrzyca, dla której zlewnia Jeziora Sławskiego jest obszarem źródłowym. Znaczące dla analizowanego terenu są również: Cienica i Czernica, których powierzchnie zlewni sięgają około 60 km. Mniejszymi ciekami są kilkukilometrowe strumienie: Dębogóra i Radzyńska Struga, Kanał Breński i Kanał Sarnka, których zlewnie mieszczą się w granicach 2 – 20 km². Niektóre cieki, jak np. Jeziorna, prowadzą wody okresowe i zasilane są w wodę wyłącznie w czasie opadów deszczu lub po roztopach.

Główne wody stojące na terenie gminy to jeziora, wśród których dominują wąskie, długie jeziora rynnowe. Centralną część obszaru gminy zajmuje Jezioro Sławskie, wokół którego znajduje się 11 innych jezior. Większość z nich połączona jest z nim siecią strumieni. Łączna powierzchnia jezior na terenie gminy zajmuje 23,5 % a łączna pojemność ich mis jeziernych wynosi około 50 mln m³. Jeziora są wysoko zeutrofizowane, a ich misy wypełnione są grubymi warstwami osadów: torfów, gytii oraz mułów. Brzegi zbiorników zarośnięte są szerokim pasem trzcinowisk i szuwarów, a w ich pobliżu występują bagna oraz moczary z pokładami torfów i kredy jeziornej, świadczącej o dawnych zasięgach tych jezior.

Wody stojące reprezentowane są również przez małe jeziora występujące głównie na wysoczyźnie plejstoceńskiej płaskiej. Są to małe „oczka" polodowcowe powstałe po wytopieniu martwego lodu. Te niewielkie jeziora posiadają wymiary nie przekraczające kilkudziesięciu metrów, a kształt ich jest zwykle kolisty.

Na terenie gminy Sława praktycznie nie występuje zjawisko powodzi. Przepływające cieki nie powodują zagrożenia powodziowego. Możliwe są jedynie lokalne podtopienia związane z intensywnymi opadami deszczu lub zbyt gwałtownym topnieniem śniegu. Rolę odbiorników nadmiaru wody na obszarach użytków rolnych pełnią rowy melioracyjne.

Funkcje retencyjne oraz ochronę przed powodzią spełniają również zbiorniki retencyjne. Naturalnym zbiornikiem retencyjnym jest jezioro Sławskie posiadające urządzenie piętrzące, natomiast sztuczny zbiornik retencyjny zlokalizowany jest na rzece Czernica o powierzchni 80 ha i pojemności 4,5 tys. m³. Na terenie gminy znajdują się również liczne zbiorniki małej retencji.

Wody podziemne

W zasięgu gminy występują Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP), które podlegają szczególnej ochronie jakościowej i ilościowej. Są to:

- **GZWP nr 150 Pradolina Warszawa Berlin (Koło – Odra)** – zbiornik czwartorzędowy, charakterze porowym, o zasobach 350,0 tys. m3/d, średnia głębokość 25-35 m,
- **GZWP nr 302 Pradolina Barycz Głogów (W)** – zbiornik czwartorzędowy, o charakterze porowym, o zasobach 142,05 tys. m3/d, średnia głębokość 20-40 m,
- **GZWP nr 304 Zbiornik międzymorenowy Przemęt** – zbiornik czwartorzędowy, o charakterze porowym, posiadający status wysokiej ochrony, o zasobach 13,10 tys. m3/d, średnia głębokość 240 m,
- **GZWP nr 306 Zbiornik Wschowa** – zbiornik czwartorzędowy, o charakterze porowym, posiadający status najwyższej ochrony, o zasobach 62,40 tys. m3/d, średnia głębokość 10-30 m.

Głównym użytkowym poziomem wodonośnym na terenie gminy jest poziom czwartorzędowy reprezentowany przez wody gruntowe i wgłębne. Poziom gruntowy zasilany jest w głównej mierze poprzez infiltracje opadów, a w dolinach rzecznych będących strefami drenażu, z poziomów wgłębnych oraz wód powierzchniowych. Z kolei poziom wód gruntowych zasila na drodze przesączania i przepływów międzywarstwowych, niżej zalegające poziomy wodonośne. Z uwagi na brak warstwy izolacyjnej od powierzchni terenu są to wody podatne na degradację.

Poziom wód gruntowych nawiązuje do morfologii terenu - na przeważającej części gminy zalega głębiej niż 2 m p.p.t., miejscami powyżej 5 m p.p.t. Płytszym zaleganiem wód gruntowych charakteryzują się doliny rzeczne (poniżej 1 m p.p.t.). Do eksploatacji ujmowany jest poziom międzyglinowy (od 27 do 53 m p.p.t.). Na terenie gminy znajduje się siedem czwartorzędowych ujęć zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz szereg ujęć zakładowych, w tym także eksploatowanych sezonowo (ośrodki wypoczynkowe).

Zbiorniki równin sandrowych zabezpieczają ujęcia wody w rejonie pojezierza Sławskiego, a w szczególności miejscowości Lipinki, Tarnów Jezierny, Sława, Radzyń oraz Krzepielów. Zbiorniki pokryw fluwiogalecyjnych to ujęcia wód dla potrzeb ujęć Stare Strącze, Krzydłowiczki, Kuźnica Głogowska.

2.1.5. Klimat

Obszar gminy należy do najcieplejszych w Polsce i charakteryzuje się mniejszymi amplitudami temperatur oraz krótszymi i łagodniejszymi zimami niż w centralnej Polsce. Charakterystyka warunków klimatycznych na terenie gminy Sława, według danych ze stacji Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej (IMGW) w Radzyniu:

- temperatura:
  - średnia temperatura roczna: 8,5 °C,
  - średnia temperatura stycznia: – 0,8 °C,
  - średnia temperatura lipca: 18,5 °C,
  - liczba dni z przeciętną temperaturą dobową poniżej 0 °C wynosi 11,
  - izoamplitudy roczne kształtują się na poziomie 19 – 20°C;
- lato przeciętnie trwa około 100 dni, przez co jest najdłuższe w Polsce, natomiast zima trwa około 60 dni i jest jedną z najkrótszych zimy w kraju;
- opady:
  - suma roczna opadów: 500 – 550 mm, w tym:
  - suma półrocza chłodnego (listopad – kwiecień): około 200 mm,
  - suma półrocza ciepłego (maj – październik): 320 mm;
- pokrywa śnieżna:
  - pokrywa śnieżna utrzymuje się średnio przez 50 – 60 dni (pierwszy śnieg pojawia się około połowy listopada, a ostatni na przełomie marca i kwietnia),
  - okres występowania pokrywy śnieżnej przerywany jest częstymi odwilżami,
  - grubość pokrywy waha się w przedziale 5 – 15 cm;
- pokrywa lodowa:
  - średni czas trwania zjawisk lodowych na Jeziorze Sławskim: 76 dni,
  - pokrywa lodowa utrzymuje się przez 61 dni;
- wiatry:
  - najczęstsze wiatry (48,3 %)wieją z kierunków: zachodniego, południowo – zachodniego oraz południowego,
  - średnia prędkość wiatrów oscyluje w granicach 3 m / s
- nasłonecznienie (lata 1971 – 1990):
  - średnia liczba dni pogodnych w roku: 62,
  - średnia liczba dni pochmurnych: 108 (jedna z najmniejszych w Polsce),
  - usłonecznienie przekracza w roku 1500 godzin,
  - miesiącem o największym usłonecznieniu jest maj – 224 godziny;

- okres wegetacyjny trwa ponad 225 dni i jest najdłuższy w Polsce, początek robót polnych przypada na drugą dekadę marca.

2.1.6. Lasy

Gmina Sława charakteryzuje się dużym zalesieniem, lasy zajmują bowiem powierzchnię 16 399 ha, co stanowi aż 50,1 % całkowitej powierzchni gminy. Tak duży odsetek lasów w powierzchni ogólnej gminy jest wynikiem zalesiania terenów piaszczystych, nieposiadających wartości dla produkcji rolnej. Największą lesistością charakteryzują się sołectwa:

- Tarnów Jezierny – 94 %,
- Lubiatów – 69 %,
- Spokojna – 65 %,
- Kuźnica Głogowska – 60 %,
- Gola – 57 %.

W prywatnych rękach znajduje się 300 ha lasów, a w zarządzie Nadleśnictwo Sława Śląska 16 099,2 ha gruntów leśnych, wśród których dominują bory świeże oraz bory mieszane świeże. Występują tu zespoły boru mieszanego świeżego, lasu mieszanego świeżego, lasu mieszanego wilgotnego, a także lasu łęgowego i boru mieszanego wilgotnego. Bardzo zróżnicowany jest skład tych drzewostanów.

Poza większymi kompleksami leśnymi na uwagę zasługują drobne kompleksy leśne. Są to drzewostany urozmaicone siedliskowo (lasy wilgotne, lasy świeże wilgotne, bory mieszane świeże). Niezwykle cenne z punktu widzenia funkcjonowania środowiska przyrodniczego są zbiorowiska roślinne. Są to: wikliny nadrzeczne, zarośla śródpolne (tarninowo – głogowe), występujące na miedzach, skarpach dróg i obrzeżach lasów. Na terenie gminy występują lasy ochronne.

2.1.7. Świat roślin i zwierząt

Na podstawie badań przeprowadzonych na terenie gminy Sława stwierdzono występowanie następujących zbiorowisk roślinnych:

- roślin wodnych;
- siedlisk nadbrzeżnych;
- torfowisk;
- trawiastych łąk i muraw;
- leśnych i zaroślowych;
- okrajkowych (strefa przejściowa pomiędzy zbiorowiskami leśnymi a trawiastymi);
- porębowych (np. krzewy jeżyn, bez czarny itp.);
- ruderalnych i segentalnych (przydroża dróg, ulic, śmietnisk itp.).

W oparciu o dane historyczne obserwuje się stałe ubożenie florystyczne gminy, na co największy wpływ ma działalność człowieka. Lista gatunków występujących na badanym terenie w przeszłości jest dwa razy dłuższa od współczesnej. Flora ogólna wraz z gatunkami uwzględnionymi w materiałach źródłowych, które obecnie nie występują liczy około 800 gatunków.

Obszar gminy jest siedliskiem szerokiej gamy gatunków zwierząt: ryb, płazów, gadów, ptaków i ssaków, wśród których wyróżnić można:

- ryby:
  - w zbiornikach wodnych występują: węgorz, sandacz, szczupak, sum, lin, karp, amur biały, tołpyga, które utrzymują się dzięki zarybieniom i ochronie tarlisk,
  - ponadto występują: leszcz, płoć, okoń, ukleja i wzdręga, których liczebność regulowana jest poprzez selekcję naturalną i wymiary gospodarcze;
- płazy i gady:
  - na podstawie obserwacji wyróżniono 14 gatunków płazów i 7 gatunków gadów,

- stwierdzono występowanie: traszek, kumaka, grzebiuszki, ropuch, żab, żółwia błotnego, jaszczurek, padalca, zaskrońca, żmiji oraz gniewosza.
- dwa gatunki (gniewosz plamisty oraz żółw błotny) należą w Europie i Polsce do gatunków ginących;

- ptaki:
  - obszar gminy jest bardzo cenny dla ptaków zarówno w okresie lęgowym jak i w czasie migracji oraz zimowania,
  - skupiska jezior tworzą doskonałe miejsca lęgowe dla wielu gatunków ptaków wodno – błotnych,
  - stwierdzono występowanie 162 gatunków ptaków, z tego 130 lęgowych,
  - do gatunków rzadkich należą: świstun, bielik oraz wąsatka,
  - gatunki narażone na wyginięcie to: bąk oraz zielonka;

- ssaki:
  - owadożerne – m.in.: jeż, ryjówka, rzęsorek, kret,
  - zajęczaki – m.in.: królik, zając,
  - gryzonie – m.in.: nutria, piżmak, nornik, wiewiórka, bóbr,
  - parzystnokopytne – m.in.: dzik, jeleń, daniel, sarna,
  - drapieżne – m.in.: łasica, kuna, tchórz, wydra, borsuk, norka, lis,
  - ponadto stwierdzono występowanie wielu gatunków nietoperzy.

2.2. Stan środowiska i zagrożenia

2.2.1. Stan i zagrożenia powietrza atmosferycznego

Pomiary zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego na terenie województwa lubuskiego prowadzone są przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze. Zgodnie z obowiązującymi standardami stan jakości powietrza odnoszony jest do tzw. stref, a gmina Sława należy do „strefy lubuskiej".

Przeprowadzone analizy wykazały, podobnie jak w latach poprzednich, że głównym problemem w zakresie zanieczyszczenia powietrza w województwie lubuskim są obserwowane wysokie stężenia pyłu zawieszonego PM10 oraz zawartego w nim benzo(a)pirenu przekraczające na wybranych obszarach części województwa poziomy dopuszczalne i docelowe określone w przepisach prawa. Klasę C, wskazującą na potrzebę opracowania lub aktualizacji programu ochrony powietrza, wskazano dla wszystkich stref w województwie w przypadku drugiego z powyższych zanieczyszczeń, a także dla strefy lubuskiej w odniesieniu do pyłu PM10. Dla wszystkich stref w województwie lubuskim opracowano już w ubiegłych latach programy ochrony powietrza ze względu na przekroczenia wartości normatywnych: pyłu zawieszonego PM10 i benzo(a)pirenu oraz arsenu.

Ponadto w 2018 r. na obszarze wszystkich stref województwa został przekroczony poziom celu długoterminowego zawartości ozonu w powietrzu ze względu na ochronę zdrowia ludzi jak i roślin, którego termin osiągnięcia jest wyznaczony na 2020 rok.

Klasyfikacja strefy lubuskiej w 2018 roku, dokonana ze względu na ochronę zdrowia, przedstawiała się następująco:

- **klasa A** - dla poziomu dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, benzenu, tlenku węgla, ozonu i pyłu zawieszonego PM2,5,
- **klasa C** - dla poziomu pyłu drobnocząsteczkowego PM10, ze względu na ponadnormatywną liczbę przekroczeń dopuszczalnego 24-godzinnego poziomu stężenia pyłu drobnocząsteczkowego PM10 w powietrzu (wynoszącą 35 dni w roku) stwierdzoną w stacjach we Wschowie i Żarach,
- **klasa A** - dla stężenia ołowiu, arsenu, kadmu i niklu zawartych w pyle zawieszonym PM10,
- **klasa C** - dla stężenia benzo(a)pirenu w pyle zawieszonym PM10, ze względu na przekroczenie poziomu docelowego (1 ng/m^3) stwierdzonego we wszystkich stacjach.

Tabela 1. Klasyfikacja strefy lubuskiej w 2018 roku – kryteria dla ochrony zdrowia

Nazwa strefy	Klasa strefy dla poszczególnych zanieczyszczeń – ochrona zdrowia											
	SO_2	NO_2	C_6H_6	CO	O_3	PM10	Pb	As	Cd	Ni	BaP	PM2,5
							zawarte w PM10					
Strefa lubuska (Gmina Sława)	A	A	A	A	A	C	A	A	A	A	C	A

Źródło: *„Roczna ocena jakości powietrza w województwie lubuskim. Raport wojewódzki za r. 2018." WIOŚ Zielona Góra.*

Pod kątem ochrony roślin klasyfikacji dokonano na podstawie wyników pomiarów zanieczyszczeń powietrza ze stacji w Smolarach Bytnickich w gminie Bytnica, zlokalizowanej na terenie szkółki leśnej. Stacja ta została wskazana jako stacja tła regionalnego, funkcjonująca w sieci monitoringu powietrza pod kątem oceny narażenia ekosystemów.

W oparciu o kryteria określone dla ochrony roślin, ze względu na poziom średnich rocznych stężeń dwutlenku siarki i tlenków azotu strefę lubuską zaliczono do klasy A, natomiast ze względu na określone poziomy dla ozonu: docelowy i celu długoterminowego, strefę lubuską zaliczono odpowiednio: do klasy A i D2.

Tabela 2. Klasyfikacja strefy lubuskiej w 2018 roku – kryteria dla ochrony roślin

Nazwa strefy	Klasa strefy dla poszczególnych zanieczyszczeń – ochrona roślin		
	SO_2	NO_2	O_3
Strefa lubuska (Gmina Sława)	A	A	A/D2

Źródło: *„Roczna ocena jakości powietrza w województwie lubuskim. Raport wojewódzki za r. 2018." WIOŚ Zielona Góra.*

Na podstawie analizy danych emisyjnych opracowanych i zawartych w bazie emisyjnej (zaktualizowanej dla 2016 roku) wykonanej przez firmę Atmoterm S.A. można wysnuć wnioski, iż największym źródłem emisji pyłu zawieszonego PM10 w województwie lubuskim jest emisja powierzchniowa (źródła komunalno - bytowe) . W przypadku benzo(a)pirenu najistotniejszym źródłem emisji jest emisja powierzchniowa ze źródeł komunalno - bytowych oraz emisja punktowa.

Głównym źródłem emisji zanieczyszczeń do powietrza w województwie lubuskim jest emisja antropogeniczna, wynikająca z działalności ludzi. Naturalne procesy zachodzące w przyrodzie (emisja naturalna) mają znaczenie marginalne i w niewielkim stopniu wpływają na jakość powietrza atmosferycznego. Emisja antropogeniczna obejmuje emisję z zakładów przemysłowych i energetycznych, tzw. emisję niską z gospodarki komunalnej (kotłownie, indywidualne paleniska domowe i prywatne zakłady) oraz emisję komunikacyjną.

O ilości i jakości zanieczyszczeń atmosfery decyduje struktura zużycia paliw. Znaczna ilość gospodarstw indywidualnych używa do ogrzewania węgla kamiennego, często niskokalorycznego, zawierającego duże ilości siarki i popiołu. Niska emisja, zwłaszcza zimą, jest źródłem pyłów, gazów szklarniowych, wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA) oraz dioksyn powstających w procesach spalania elementów wykonanych między innymi z plastiku, do tego dochodzą niskie średnie prędkości wiatru stwarzają warunki słabego przewietrzania terenu, co czyni środowisko atmosferyczne relatywnie wrażliwym na lokalne emisje – zwłaszcza tzw. niskie (niewielka wysokość emitora, brak urządzeń oczyszczających spalin).

W obrębie zabudowy ma miejsce także zwiększona wrażliwość na zanieczyszczenia komunikacyjne. Są związane z istniejącym systemem komunikacyjnym, który jest źródłem zanieczyszczeń pyłowych, a także tlenkiem i dwutlenkiem węgla, tlenkiem azotu, dwutlenkiem siarki, metalami ciężkimi i WWA.

Produkcja rolna stanowi przyczynę rozproszonej emisji amoniaku, metanu i podtlenku azotu. Okresowe wypalanie łąk również powoduje degradację powietrza, jak również zniszczenia biologiczne.

2.2.2. Stan czystości wód powierzchniowych i podziemnych

2.2.2.1. Wody powierzchniowe

Rzeki

Ocena jakości jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) jest wykonywana przez WIOŚ w Zielonej Górze. Na terenie gminy Sława wyznaczono osiem jednolitych części wód:

- RW6000015649 - Obrzański Kanał Południowy,
- RW60001715449 - Spółdzielczy Rów,
- RW600017154729 - Dopływ poniżej Moszowic,
- RW6000171548 - Kanał Moczar,
- RW60001715494 – Czerwonak,
- RW60001715632 - Obrzyca do Ciekącej z jez. Sławskim, Tarnowskim Dużym,
- RW60001915499 - Krzycki Rów od dpł. ze Wschowy do Odry,
- RW6000251564899 - Młynówka Kaszczorska z jez. Wieleńskim, Białym-Miałkim, Lgińsko.

Ocena stanu wód rzecznych w roku 2016 obejmowała lata 2011-2016 i uwzględniała m.in. procedurę dziedziczenia oceny, przez którą rozumie się przeniesienie wyników oceny elementów biologicznych (z dokładnością do pojedynczego elementu), fizykochemicznych, hydromorfologicznych oraz chemicznych na kolejny rok w przypadku, gdy dana JCWP nie była objęta monitoringiem. Dziedziczenie oceny jest procesem aktualizacji wykonanej oceny o wyniki uzyskane w kolejnym roku realizacji monitoringu wód powierzchniowych. Tym samym ocena za lata 2011-2016 zamyka 6 letni cykl planistyczny.

W tym okresie WIOŚ w Zielonej Górze badał stan rzek w dwóch JCWP znajdujących się na terenie gminy Sława, jednak żaden punkt pomiarowo-kontrolny nie znajdował się na terenie gminy. Wyniki zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 3. Ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych zlokalizowanych na terenie gminy Sława

Nazwa JCWP	**Obrzyca do Ciekącej z jez. Sławskim, Tarnowskim Dużym**	**Krzycki Rów od dpł. ze Wschowy do Odry**
Lokalizacja stanowiska	Obrzyca - powyżej ujścia Ciekącej (m. Konotop)	Krzycki Rów - ujście do Odry (most na drodze Nowa Sól - Stany)
Klasa elementów biologicznych	3 (stan umiarkowany)	2 (stan dobry)
Klasa elementów hydromorfologicznych	1 (stan bardzo dobry)	1 (stan bardzo dobry)
Klasa elementów fizykochemicznych	2 (stan dobry)	>2 (stan dobry)
Klasa elementów fizykochemicznych – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne	2 (stan dobry)	
Stan/potencjał ekologiczny	umiarkowany	umiarkowany
Stan chemiczny	poniżej dobrego	
Ocena stanu jcwp	zły stan wód	zły stan wód

Źródło: „Ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych na obszarze województwa lubuskiego w 2016 roku, z uwzględnieniem dziedziczenia ocen z lat 2011-2015”, WIOŚ Zielona Góra.

Obrzyca osiągnęła umiarkowany stan ekologiczny. Wpływ na to miały elementy biologiczne, które otrzymały III klasę ze względu na makrofity i makrobezkręgowce bentosowe. Elementy hydromorfologiczne zostały zaklasyfikowane do I klasy. Natomiast elementy fizykochemiczne zostały ocenione na II klasę, ze względu na azot Kjeldahla oraz warunki tlenowe.

Natomiast Krzycki Rów osiągnął umiarkowany potencjał ekologiczny. Wpływ na to miały elementy biologiczne, które otrzymały II klasę ze względu na makrobezkręgowce bentosowe. Elementy hydromorfologiczne zostały zaklasyfikowane do I klasy. Natomiast elementy fizykochemiczna zostały ocenione na II klasę, ze względu na azot Kjeldahla oraz BZT_5.

Jeziora

Jeziora na terenie gminy Sława były badane w ramach monitoringu prowadzonego przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze w lata 2011-2016. Przebadane zostały dwa jeziora: Jezioro Tarnowskie Duże i graniczące z obszarem opracowania Jezioro Sławskie. Jeziora te to naturalne jednolite części

wód, dla których określany jest stan ekologiczny. Badano elementy biologiczne, fizykochemiczne oraz określono stan chemiczny.

Tabela 4. Ocena stanu jednolitych części wód jeziora Sławskiego i Tarnowskiego Dużego

Nazwa jeziora	**Jezioro Sławskie**	**Jezioro Tarnowskie Duże**
Elementy biologiczne		
Chlorofil „a”	II klasa	II klasa
Fitoplankton PMPL	I klasa	I klasa
Makrofity EMSI	III klasa	II klasa
Fitobentos IOJ	III klasa	II klasa
Ichtiofauna	III klasa	II klasa
Elementy fizykochemiczne		
Przewodność *[µS/cm]*	II klasa	II klasa
Przezroczystość [m]	II klasa	II klasa
Tlen nad dnem[mg O_2/l]	III klasa	III klasa
Azot ogólny [mgN/l]	II klasa	II klasa
Fosfor ogólny [mgP/l]	II klasa	III klasa
Specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne	Dobry	Dobry
Stan ekologiczny	Umiarkowany	Dobry
Stan chemiczny	Poniżej dobrego	Dobry
Klasyfikacja stanu wód JCW	Zły	Dobry

***Źródło**: „Ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych jeziornych na obszarze województwa lubuskiego badanych w 2016 roku z uwzględnieniem dziedziczenia ocen z lat 2011-2015” WIOŚ Zielona Góra.*

Stan ekologiczny jeziora Sławskiego określono jako umiarkowany. Stan chemiczny, określany jest na podstawie 42 substancji szczególnie niebezpiecznych dla środowiska wodnego w tym głównie: węglowodorów, metali ciężkich, pochodnych chlorowcowych węglowodorów oraz pestycydów, w tym pestycydów chloro organicznych. W badanym jeziorze stan chemiczny określono jako poniżej dobrego. Przeprowadzono również badania specyficznych zanieczyszczeń syntetycznych i niesyntetycznych, w jeziorze Sławskim nie stwierdzono przekroczenia badanych substancji. Stan jednolitej części wód jest to ocena końcowa łącząca wyniki klasyfikacji stanu ekologicznego i chemicznego. Badane jezioro uzyskało zły stan wód. Dodatkowo jezioro Sławskie nie spełniło wymagań dla obszarów ochrony siedlisk lub gatunków, dla jezior wykorzystywanych do celów rekreacyjnych oraz dla jezior narażonych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych.

Natomiast Jezioro Tarnowskie Duże zostało sklasyfikowane do stanu ekologicznego dobrego. O ocenie jeziora zadecydowały elementy biologiczne, gdzie oprócz fitoplanktonu będącego w klasie I pozostałe wskaźniki przyjmowały wartości właściwe dla II klasy. Stwierdzono nieznaczne przekroczenie wartości granicznej dla fosforu ogólnego, co nie wpłynęło na ocenę stanu ekologicznego, ponadto ze względu na specyficzne warunki morfometryczne jeziora wskaźniki tlenowe nie decydowały o stanie ekologicznym jeziora. Nie stwierdzono przekroczeń wartości normatywnych dla substancji priorytetowych, w związku z czym stan chemiczny jeziora oceniono jako dobry. Ogólna ocena jeziora – dobry stan jcwp.

Głównymi czynnikami wpływającymi na obniżenie jakości wód w gminie Sława są:

- nieuporządkowana gospodarka wodno – ściekowa (niekontrolowane, tzw. dzikie” wyloty nieczyszczonych ścieków, głównie z budynków mieszkalnych zabudowy indywidualnej) w Sławie oraz w miejscowościach położonych wzdłuż cieków, które uchodzą do Jeziora Sławskiego,
- wzrost zanieczyszczeń w sezonie turystycznym w obrębie jezior: Sławskiego oraz Tarnowskiego Dużego i Małego,
- rolnictwo bazujące głównie na sztucznych nawozach i gnojowicy.

W celu polepszenia jakości wód na terenie gminy niezbędne jest:

- wydłużenie lub wręcz wyeliminowanie dopływu oczyszczonych ścieków do bezpośrednich dopływów jeziora Sławskiego, np. poprzez ich rolnicze wykorzystanie,
- likwidacja zbiorników do gromadzenia ścieków, co osiągnąć można jedynie poprzez budowę wodociągów i kanalizacji w poszczególnych miejscowościach. W pierwszej kolejności inwestycje takie należy lokalizować w miejscowościach o największym natężeniu ruchu turystycznego, takich jak Lubogoszcz, Lubiatów, Radzyń i Tarnów Jezierny.

2.2.2.2. Wody podziemne

Na obszarze gminy Sława nie były prowadzone badania wód podziemnych w sieci monitoringu krajowego. Najbliższy punkt pomiarowy, w którym na zlecenie Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, prowadzone były badania w ramach monitoringu diagnostycznego, znajduje się we Wschowie.

Na podstawie badań przeprowadzonych w 2016 roku wody we Wschowie sklasyfikowano wstępnie do III klasy jakości. Wskaźnikami charakterystycznymi dla tego punktu to żelazo (Fe) i tlen (O2) (w granicach stężeń III klasy jakości). Z uwagi na geogeniczne pochodzenie Fe oraz terenowy charakter O2 (pomiar w zróżnicowanych warunkach środowiskowych) w końcowej klasyfikacji wody sklasyfikowano do II klasy – wody dobrej jakości.

Na terenie gminy Sława prowadzone były natomiast obserwacje jakości wód podziemnych w ramach tzw. monitoringu lokalnego (sieci piezometrów wokół składowisk odpadów). Jak wynika ze sprawozdań przesyłanych do WIOŚ w Zielonej Górze, w 2016 r. monitoring taki prowadzony był na terenie zamkniętego składowiska odpadów w Sławie.

Monitoring obejmował przeprowadzenie badań jakości wód podziemnych pobranych z 3 otworów badawczych (sieć monitoringu stanowią 4 piezometry). Na podstawie przeprowadzonych badań wody sklasyfikowano do następujących klas:

- piezometr P-1, określający tło hydrogeochemiczne, w I serii badań – klasa IV wody niezadowalającej jakości (ponadnormatywne wartości azotanów), w II serii badań - klasa V – wody złej jakości (ponadnormatywne wartości azotynów),
- piezometr S-1, S-3 – w obu półroczach wody sklasyfikowano do IV klasy jakości wód podziemnych – wody niezadowalającej jakości.

W próbce wody z otworu badawczego P-1 stwierdzono ponadnormatywne stężenia azotynów – 7,53 mg/l (w granicach V klasy) oraz azotanów – od 61,8 mg/l do 784 mg/l (w granicach IV klasy). Stężenia wodorowęglanów mieściły się w II klasie jakości. Wartości stężeń metali ciężkich jak chrom i miedź wystąpiły w I klasie jakości. Nie stwierdzono obecności innych metali ciężkich oraz związków WWA. Natomiast w otworach badawczych S-1 i S–3 badania wykazały ponadnormatywne stężenia amoniaku, od 5,87 mg/l do 36,5 mg/l. W obu otworach nie stwierdzono obecności metali ciężkich oraz związków WWA.

Źródłem zanieczyszczeń wód podziemnych mogą być wykorzystywane w rolnictwie związki nawozowe przenikające w głąb gleby. Pogorszenie jakości wód podziemnych obserwuje się również na terenach zabudowanych. Spowodowane jest to zwiększoną infiltracją zanieczyszczeń z powierzchni terenu, które nie zawsze jest utrzymane na właściwym poziomie sanitarnym. Bardzo częstym zjawiskiem jest także infiltracja odcieków z pryzm nawozowych i kiszonek. W miejscowościach nieposiadających kanalizacji sanitarnej, dochodzi do infiltracji ścieków bytowo – gospodarczych. Bardzo często ma to miejsce z nieszczelnych szamb oraz z rowów przydrożnych, do których ścieki, bez żadnej neutralizacji kierowane są bezpośrednio z gospodarstw domowych.

2.2.3. Stan gleb

Monitoring stanu gleb na terenie województwa lubuskiego prowadzi Okręgowa Stacja Chemiczno – Rolnicza w Gorzowie Wielkopolskim, która okresowo pobiera i analizuje próby glebowe z różnych regionów

województwa. Próby gleb są analizowane według aktualnie obowiązujących metodyk. Wyniki badań przeprowadzonych w latach 2014 – 2016 w odniesieniu do odczynu gleb gminy Sława są następujące:

- gleby bardzo kwaśne – 3 %,
- gleby kwaśne – 12 %,
- gleby lekko kwaśne – 40 %,
- gleby obojętne – 27 %,
- gleby zasadowe – 18 %.

Z badań wynika, że większość użytków rolnych miała lekko kwaśny odczyn (40% przebadanych próbek). Natomiast wapnowanie w większości przypadków jest zbędne (w przypadku 70% przebadanych próbek). Większość przebadanych gleb wykazywała bardzo wysoką zawartość fosforu i potasu oraz średnią zawartość magnezu.

Nadmierne zakwaszenie gleb powoduje niekorzystne skutki dla rolnictwa oraz ochrony środowiska przyczyniając się m.in. do obniżenia plonów, pogorszenia ich jakości i większego ich zanieczyszczenia. W glebach kwaśnych występuje większe wypłukiwanie pierwiastków i związków chemicznych, które trafiają do wód gruntowych, a dalej wgłębnych, a także powierzchniowych powodując ich zanieczyszczenie. Aktywacja metali ciężkich wzrasta więc wraz ze wzrostem zakwaszenia.

Wapno ma wszechstronny i korzystny wpływ na właściwości fizykochemiczne, chemiczne i biologiczne gleb. Wpływa na poprawę ich żyzności, umożliwia uzyskiwanie wysokich plonów oraz efektywne wykorzystanie składników mineralnych azotu, fosforu i potasu z nawozów.

Zawartość fosforu przyswajalnego w glebie decyduje o wielkości i jakości plonów, a także o wykorzystaniu pozostałych składników. W warunkach gleb zakwaszonych przechodzi on w formy niedostępne dla roślin i znacznie zmniejsza się jego przyswajalność.

Niedobór magnezu podczas wzrostu roślin powoduje spadek jakości i obniżenie plonów.

Potencjalnie, największe zagrożenie dla gleb obszaru gminy może stanowić przeznaczanie gruntów pod zabudowę i jej degradacja związana z zanieczyszczeniami ściekami komunalnymi, środkami chemicznymi stosowanymi w rolnictwie i substancjami ropopochodnymi. Szkodliwy wpływ na gleby może mieć gnojowica używana przez rolników na polach i łąkach. Nadmiar azotu i fosforu, którego jest źródłem, może powodować powstawanie rakotwórczych azotynów. Degradacja gleb związana jest również z wodami płynącymi niosącymi ścieki bytowe, jak również zanieczyszczeniami powodowanymi przez ruch kołowy na trasach o jego dużym natężeniu lub w pobliżu stacji paliw.

2.2.4. Hałas

Uciążliwość akustyczną na terenie gminy powodują obiekty prowadzące działalność gospodarczą (hałas przemysłowy) oraz transport drogowy (hałas komunikacyjny).

Z uwagi na słabe uprzemysłowienie gminy hałas powstający w zakładach przemysłowych nie stanowi uciążliwości. Większość podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na terenie gminy powoduje bowiem emisję hałasu uciążliwą jedynie dla najbliższego otoczenia. Poziom dopuszczalny dźwięku nie jest przekroczony w związku ze stosowaniem przez podmioty następujących rozwiązań:

- wykonywanie dodatkowych zabezpieczeń (materiały dźwiękochłonne, zieleń izolacyjna),
- likwidacja urządzeń powodujących nadmierny hałas,
- remont i modernizacja urządzeń stanowiących źródła hałasu,
- działania organizacyjne (rozmieszczenie i zabezpieczenie źródeł nadmiernego hałasu w pomieszczeniach gdzie pobyt ludzi jest okresowy lub chwilowy).

W latach 2015 - 2016 WIOŚ w Zielonej Górze przeprowadził trzy kontrole w przedsiębiorstwach na terenie gminy w zakresie emisji hałasu. W jednym przypadku nieprawidłowość polegała na przekroczeniu warunków decyzji określającej dopuszczalny poziom hałasu.

Podstawowym źródłem hałasu w gminie Sława jest natomiast ruch drogowy. Przez teren gminy przebiega pięć odcinków dróg wojewódzkich, liczne drogi powiatowe oraz gminne.

Z pomiarów z 2015 roku wynika, że na drogach wojewódzkich przebiegających przez teren gminy średni dobowy ruch roczny (ŚDRR) wynosił od 500 pojazdów do 4,4 tyś. pojazdów. Samochody ciężarowe, które emitują najwięcej hałasu, stanowiły do 13,6% ogólnej liczby przejeżdżających pojazdów.

Ograniczenia w zainwestowaniu na terenach o przekroczonych standardach akustycznych polegają na zakazie lokalizacji obiektów mieszkalnych lub innych wymagających ochrony przed hałasem, jeśli wcześniej nie zostaną podjęte środki ograniczające emisję niekorzystnych fal dźwiękowych do środowiska. Poprawa warunków akustycznych może być osiągnięta poprzez:

- ograniczenie tonażu samochodów ciężarowych przejeżdżających przez tereny zabudowane,
- zainstalowanie ekranów akustycznych przy budynkach położonych najbliżej krawędzi jezdni lub zastosowanie pasów zieleni izolacyjnej tam gdzie jest to możliwe.

W 2015 roku Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze przeprowadził pomiary hałasu komunikacyjnego na terenie województwa lubuskiego. Jeden punkt pomiarowy zlokalizowany był na terenie gminy Sława w miejscowości Stare Strącze (droga wojewódzka nr 278). Punkt pomiarowy zlokalizowany był w odległości 10 m od krawędzi jezdni. W najbliższym otoczeniu dominowała zabudowa zagrodowa i jednorodzinna.

W wyniku przeprowadzonych pomiarów ustalono, że średnie natężenie ruchu w porze dziennej wynosiło 157 poj./h, w tym 4,8% pojazdów ciężkich, a w porze nocnej 20 poj./h, w tym 2,5% pojazdów ciężkich. Dopuszczalny poziom hałasu zarówno w porze dziennej jak i w porze nocnej nie został przekroczony.

Dodatkowym źródłem hałasu w miejscowościach turystycznych może być emisja hałasu z lokali rozrywkowych. Organizacja imprez rozrywkowych jest powodem powstawania niekontrolowanych dźwięków, które w warunkach ekstremalnych mogą znacznie przekraczać dopuszczalne normy.

2.3. Istniejące problemy ochrony środowiska

Istotnym problemem dotykającym obszary rozwijające się jest ochrona istniejących zasobów środowiskowych i kulturowych. Szczególnie ważne jest zachowanie istniejących form zieleni, w szczególności drzewostanów, zadrzewień i zakrzaczeń śródpolnych i łąk, stanowiących miejsca żerowania, gniazdowania i schronienia wielu gatunków fauny.

Drastyczna ingerencja w biogeocenozę może przynieść zmiany w środowisku o skali zdecydowanie szerszej niż sama ingerencja. Aby temu zapobiec w planie wyznacza się strefy ochrony wartości przyrodniczych oraz wprowadza się obowiązek zachowania powierzchni biologicznie czynnych.

Obszary chronione odgrywają znaczącą rolę w procesie rozwoju i zagospodarowania gminy, determinują kierunki i możliwości rozwojowe. Do obszarowych form ochrony przyrody na obszarze planu zaliczyć można:

- **Obszar Chronionego Krajobrazu „Pojezierze Sławsko – Przemęckie”** - obszar o powierzchni 15 090 ha położony częściowo w gminie Sława 9 116 ha. Podstawą prawną powołania obszaru jest Rozporządzenie Nr 3 Wojewody Lubuskiego z dnia 17 lutego 2005 roku w sprawie obszarów chronionego krajobrazu,
- **Obszary Natura 2000:** fragment Obszaru Specjalnej Ochrony ptaków **„Pojezierze Sławskie”** (kod obszaru: PLB300011), którego ogólna powierzchnia wynosi 39 144,8 ha. Obszar leży na Pojezierzu Sławskim i stanowi mozaikę jezior (około 6 % powierzchni), wyspowo położonych pól uprawnych (54 %) i dużych kompleksów leśnych (40 %). Występuje duże bogactwo form rzeźby polodowcowej. Rzeki i kanały odwadniające należą do systemu wodnego Obry. Pierwotne wielogatunkowe lasy liściaste i mieszane zostały zastąpione lasami sosnowymi. Szczególnie charakterystycznym zbiorowiskiem leśnym są acidofilne dąbrowy, natomiast dominującym typem siedliskowym lasów są bór mieszany świeży i bór świeży. Tereny rolnicze to pola urozmaicone licznymi zadrzewieniami kępowymi. Obniżenia terenowe zajmują wilgotne, żyzne łąki z dominacją szuwaru turzycowego. Wzdłuż kanałów, grobli i rowów melioracyjnych występują zadrzewienia wierzbowo-topolowe i olchowe.
- **2 użytki ekologiczne: „Łąka Kochana”** o powierzchni 0,88 ha oraz **„Myszkowskie Bagno”** o powierzchni 5,05 ha, zlokalizowane w miejscowości Kuźnica Głogowska. Utworzone 29 stycznia 2004 r. na podstawie

Rozporządzenia Nr 1 Wojewody Lubuskiego z 2004 r. (Dz. Urzędowy .Woj. Lubuskiego Nr 3 poz. 68) w celu ochrony ekosystemów mających znaczenia dla zachowania różnorodnych typów siedlisk,

- **Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Gaj Wandy"** o powierzchni 4,09 ha położony Tarnowie Jeziernym w „Puszczy Tarnowskiej", w pobliżu wyznaczonych rowerowych tras rekreacyjnych. Celem ustanowienia zespołu przyrodniczo – krajobrazowego „Gaj Wandy", jest ochrona obszaru o dużych walorach przyrodniczych związanych z występowaniem siedlisk i zbiorowisk roślinności jak również zachowanie obiektów o cennych walorach kulturowych i historycznych. Utworzony 15 września 2017 r. Uchwałą Nr XL/235/17 Rady Miejskiej w Sławie z dnia 31 sierpnia 2017 r. w sprawie ustanowienia Zespołu Przyrodniczo – Krajobrazowego „GAJ WANDY" (Dz. U. Woj. Lub. z dnia 31 sierpnia 2017 r., poz. 1817).

Ochroną objąć należy również:

- pomniki przyrody,
- grunty rolne klas I – III oraz grunty rolne wytworzone z gleb pochodzenia organicznego, których ochrona polega m.in. na ograniczaniu przeznaczenia ich na cele nierolnicze, zapobieganiu procesom ich degradacji i dewastacji oraz konieczności ich rekultywacji,
- grunty leśne, których ochrona polega m.in. na ograniczaniu przeznaczania ich na cele nieleśne lub nierolnicze oraz zapobieganiu procesom ich degradacji i dewastacji, a także przywracaniu wartości użytkowej gruntom, które utraciły charakter gruntów leśnych wskutek działalności nieleśnej,
- obszary i założenia parkowe ujęte w rejestrze zabytków, których ochrona polega m.in. na zabezpieczeniu ich przed zniszczeniem, uszkodzeniem, dewastacją oraz zapewnieniu im warunków trwałego zachowania,
- rośliny i zwierzęta objęte ochroną w celu zabezpieczenia dziko występujących gatunków, zwłaszcza rzadkich lub zagrożonych wyginięciem oraz zachowanie różnorodności gatunkowej i genetycznej,
- wody powierzchniowe, których ochrona polega na racjonalnym gospodarowaniu ich zasobami, zapobieganiu i przeciwdziałaniu naruszania równowagi przyrodniczej i wywoływania zmian ograniczających lub powodujących ich nieprzydatność zarówno dla ludzi, zwierząt jak i roślin,
- wody podziemne, których ochrona polega na niedopuszczeniu do ich zanieczyszczenia oraz zapobieganiu i przeciwdziałaniu szkodliwym wpływom na obszary ich zasilania.

2.4. Wpływ dotychczasowego sposobu zagospodarowania na stan środowiska

Dotychczasowe zmiany w środowisku na obszarze gminy są w głównej mierze związane ze zmianami użytkowania i zagospodarowania terenu oraz ze stopniem zanieczyszczeń wód, gleb i powietrza atmosferycznego.

Najistotniejszym negatywnym skutkiem dotychczasowego sposobu użytkowania jest trwałe zniszczenie gleby, która w miejscach istniejącej zabudowy (w miejscu budynków i terenów utwardzonych) została zdjęta.

W wyniku zasiedlania następowało stopniowe przekształcanie obszarów leśnych w pola uprawne. Działalność rolnicza doprowadziła do powstania monotonnego, homogenicznego krajobrazu rolniczego, pozbawionego zadrzewień śródpolnych, oczek wodnych, czy wilgotniejszych obniżeń terenu. Melioracja doprowadziła do znacznego zmniejszenia powierzchni obszarów podmokłych, a istniejące wcześniej naturalne tereny łąkowe zajęły uprawy monokulturowe i pastwiska.

Gleby na terenie gminy są zanieczyszczane stosowanymi w uprawach nawozami (naturalnymi i sztucznymi), stosowanymi środkami ochrony roślin (herbicydy), jak i poprzez pyły pochodzące w przewadze spoza jej obszaru. Przeobrażenia w morfologii były związane z zabudową terenów wiejskich, na skutek ich rozwoju.

Na terenie gminy w dużym stopniu uległy zmianom stosunki wodne. Polegają one na zwiększeniu tempa odpływu wód głównych cieków na skutek regulacji ich koryt, odwodnieniu terenów dawnych mokradeł i podmokłości w związku z pracami melioracyjnymi, sztucznym obniżeniu lub częściowej likwidacji zwierciadła płytkich wód podziemnych przez melioracyjne odwodnienie drenażowe, zmianie hydrogeologicznych warunków zalegania i krążenia systemów wód podziemnych (szczelinowych i porowych) na skutek ich eksploatacji.

Cieki wodne i jeziora są zanieczyszczane przez zrzuty punktowe oraz na skutek obszarowego dopływu zanieczyszczeń. Płytkie poziomy wód podziemnych ulegają degradacji w rejonach nieprawidłowego składowania odpadów, składowania i dystrybucji paliw płynnych i środków chemicznych i wskutek innych oddziaływań

antropogenicznych dochodzących z powierzchni ziemi. Na obszarach zabudowanych pogarsza się jakość górnego poziomu wód podziemnych, a powierzchniowe zbiorniki wodne zagrożone są eutrofizacją.

Stan czystości atmosfery, na który główny wpływ mają zanieczyszczenia pochodzące spoza gminy stopniowo poprawia się. Notuje się jednak wzrost presji ze strony środków komunikacji, ponieważ odnotowane zostało zwiększenie natężenia ruchu samochodowego. Jednak i tu notuje się poprawę na skutek postępu technologii, w tym upowszechnienia katalizatorów.

Obecna sytuacja przyrodnicza obszaru wydaje się stabilna, nie obserwuje się dalszej degradacji biocenoz. Istotne jest jednak zintensyfikowanie działań w zakresie ekologizacji rolnictwa i leśnictwa, w celu przyspieszenia odbudowy właściwych struktur zadrzewieniowych, łąkowych i polnych biocenoz oraz działania mające ochronić najcenniejsze enklawy przyrodnicze pośród przekształconych, zabudowanych terenów.

2.5. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji postanowień planu

W przypadku braku realizacji ustaleń planu na tym terenie nie powinny wystąpić znaczące niekorzystne zmiany w środowisku, gdyż obszar opracowania posiada obowiązujący plan miejscowy, na podstawie którego może powstawać nowa zabudowa.

3. Ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

3.1 Kształtowanie zabudowy i komunikacji

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego określa lokalne warunki, zasady i standardy kształtowania zabudowy i urządzania terenu, zasady rozwoju i funkcjonowania układu komunikacyjnego, rozwoju infrastruktury technicznej oraz szczególne zasady zagospodarowania, wynikające z potrzeby ochrony środowiska oraz warunki podziału terenów na działki.

Najważniejsze ze względu na potencjalne oddziaływania na środowisko są ustalenia dotyczące:
- przeznaczenia terenów,
- zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego, zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego,
- zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,
- granic i sposobów zagospodarowania terenów lub obiektów podlegających ochronie, ustalonych na podstawie odrębnych przepisów.

Na obszarze objętym projektem planu występuje różnorodność form zagospodarowania. Wskutek procesów rozwojowych wykształciły się różne sposoby zagospodarowania związane z zasiedlaniem oraz działalnością rolniczą, turystyczną i aktywnością gospodarczą. Występują tu tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej i letniskowej, tereny działalności produkcyjnej, eksploatacji, usług komercyjnych, zieleni urządzonej oraz tereny upraw rolniczych.

Tabela 1. Charakterystyka funkcji jednostek urbanistycznych i elementów obsługi komunikacyjnej wydzielonych w projekcie planu.

Symbol wg rysunku planu	Przeznaczenie terenu
MN	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej
MW	Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej
MNU	Tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej
ML	Tereny zabudowy letniskowej
MNL	Tereny zabudowy letniskowej oraz mieszkaniowej

U	Tereny usług
UK	Tereny obiektów sakralnych i kultury
UA	Tereny usług administracji
US	Tereny usług sportu i rekreacji
SUW/US	Tereny komunalnej stacji uzdatniania wody oraz usług sportu i rekreacji
UO	Tereny usług oświaty
UZ	Tereny usług zdrowia i opieki społecznej
UT	Tereny usług turystyki
UI	Tereny usług innych
P	Tereny działalności przemysłowej
AG	Tereny aktywności gospodarczej
PG	Teren eksploatacji kruszywa
ZL	Tereny lasów
ZLd	Tereny lasów - projektowane dolesienia
ZLU	Tereny lasów - siedziba Nadleśnictwa Sława
ZL/UT	Tereny lasów przeznaczone na cele rekreacyjno-turystyczne
ZD	Tereny ogródków działkowych
ZC	Tereny cmentarzy
WS	Tereny wód
R	Tereny rolnicze
ZN	Tereny zieleni nieurządzonej, nieużytki, łąki, pastwiska
ZN\NO	Tereny zieleni nieurządzonej, oraz urządzeń i obiektów związanych z polami filtracyjnymi
RO	Tereny upraw ogrodowych z prawem zabudowy
RM	Tereny zabudowy zagrodowej
RU	Tereny obsługi w gospodarstwach rolnych, hodowlanych
NO	Tereny oczyszczalni ścieków
NU	Tereny składowe odpadów i śmieci
W	Tereny urządzeń zaopatrzenia w wodę
E	Tereny urządzeń elektroenergetycznych
T	Tereny urządzeń telekomunikacji
KDG	Tereny dróg publicznych - drogi wojewódzkie
KDZ	Tereny dróg publicznych - drogi wojewódzkie
KDL	Tereny dróg publicznych - drogi powiatowe
KDD	Tereny dróg publicznych - drogi dojazdowe
KDW	Drogi wewnętrzne
KDPJ	Ciągi pieszo - jezdne
KSU	Terenu obsługi komunikacji
KK	Tereny kolejowe

3.2. Cele ochrony środowiska na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia niniejszego opracowania oraz sposoby, w jakich zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu

Przy sporządzaniu planu miały zastosowanie cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, a mianowicie:

- kryteria zrównoważonego rozwoju - uwzględnione poprzez utrzymanie i wprowadzenie możliwie jak największych obszarów biologicznie czynnych, nie blokując jednocześnie rozwoju na terenach sąsiadujących z już istniejącą zabudową,
- utrzymanie norm jakości wód powierzchniowych i podziemnych określonych w przepisach szczegółowych,
- utrzymanie norm dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, określonych w przepisach szczegółowych,
- utrzymanie norm jakości powietrza określonych w przepisach szczegółowych.

Projektowane zainwestowanie i zagospodarowanie musi uwzględniać cele ochrony środowiska, ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym.

W Unii Europejskiej, ochrona środowiska naturalnego jest nieodłącznym elementem polityki na rzecz trwałego i zrównoważonego rozwoju, zapewnienia bezpieczeństwa ekologicznego oraz ochrony zdrowia człowieka. Główne cele ochrony środowiska, sformułowano podczas szczytu w Maastricht (grudzień 1992) a najważniejsze zadania w tym zakresie, na lata 2002-2012, określa VII Program Działań Wspólnoty (decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady, z listopada 2013 r.). Są to:

- zachowanie, ochrona i poprawa stanu środowiska naturalnego
- ochrona zdrowia człowieka
- racjonalne wykorzystanie zasobów naturalnych
- wspieranie przedsięwzięć na rzecz rozwiązywania regionalnych i światowych problemów środowiska.

Dokumentami rangi międzynarodowej/wspólnotowej formułującymi cele ochrony środowiska, istotne z punktu widzenia projektowanego planu, są m.in.:

- „dyrektywa siedliskowa" Rady nr 92/43/EWG z 21 maja 1992, *w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej flory i fauny* uznająca za główny cel wspieranie zachowania różnorodności biologicznej przy uwzględnieniu wymagań gospodarczych, społecznych, kulturowych i regionalnych, ważna ze względu na transgraniczny charakter występujących zagrożeń; *ze względu na położenie w granicach obszaru Natura 2000 SOO Pojezierze Sławskie (PLB 300011i częściowo OCHK Pojezierze Sławsko-Przemęckie,*
- „dyrektywa ptasia" Rady nr 79/409/EWG z 2 kwietnia 1979, *w sprawie ochrony dziko żyjących ptaków*, zastąpiona dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2009/147/WE z 30 listopada 2009 r. *w sprawie ochrony dzikiego ptactwa,* głównie gatunków występujących naturalnie, w tym wędrownych - dla poprawy warunków ich życia i zrównoważonego rozwoju;

Z punktu widzenia projektowanego dokumentu równie istotne są:

- dyrektywa Rady nr 91/271/EWG, z 21 maja 1991 r. w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych – ważna m.in. ze względu na eksploatacje części kopaliny spod wody; *realizowana w projekcie planu przez zagospodarowanie i retencjonowanie wód opadowych w kierunku umożliwiającym zwiększenie zasilania wód podziemnych, maksymalne ograniczenie zrzutów zanieczyszczeń (szczególnie substancji biogennych, organicznych i toksycznych) do gruntu i do wód powierzchniowych.*

- dyrektywa nr 96/62/WE Rady z 27 września 1996 r. *w sprawie oceny i zarządzania jakością otaczającego powietrza* – ważna ze względu na zapewnienie mieszkańcom Sławy odpowiedniego standardu życia i wypoczynku; *realizacja m.in. poprzez zalecenie gromadzenia i usuwania odpadów komunalnych w sposób zgodny z obowiązującym w gminie systemem planowej gospodarki odpadami z uwzględnieniem ich segregacji i właściwego zabezpieczenia odpadów niebezpiecznych*.

W naszym kraju ochronę środowiska człowieka w oparciu o zasadę zrównoważonego rozwoju gwarantuje Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej a zasady liczne strategie i programy, m.in. *Polityka ekologiczna Państwa w*

latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016, Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych (aktualizacja z 2010 r.) oraz *Strategia rozwoju województwa lubuskiego do 2020 r*., której treść zharmonizowana jest z *Narodowym Planem Rozwoju*, *Narodową Strategią Rozwoju Regionalnego* oraz projektowanymi, nowymi kierunkami polityk spójności strukturalnej Unii Europejskiej, w tym przede wszystkim Strategią Lizbońską (spójne z ww. dokumentami są dokumenty niższego rzędu wymienione w rozdz. 2.2). Projekt planu koresponduje z *Programami ochrony środowiska* dla województwa lubuskiego i powiatu wschowskiego.

Podstawowym celem *Polityki ekologicznej Państwa*(...) jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego kraju, czyli mieszkańców, infrastruktury społecznej i zasobów przyrodniczych. Wśród metod realizacji polityki ekologicznej państwa priorytet ma stosowanie tzw. dobrych praktyk gospodarowania i systemów zarządzania środowiskowego, które pozwalają powiązać efekty gospodarcze z efektami ekologicznymi (w przemyśle i energetyce, transporcie, rolnictwie, leśnictwie, budownictwie i gospodarce komunalnej, zagospodarowaniu przestrzennym, turystyce, ochronie zdrowia, handlu i działalności obronnej).

Cele szczegółowe polityki ujęte są w dwóch grupach: w sferze racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych i w sferze jakości środowiska. Wśród nich, w kontekście ustaleń projektów planistycznych, zasadnicze znaczenie ma:

- racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi
- ochrona powierzchni ziemi i ochrona gleb
- wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych
- gospodarowanie odpadami
- jakość wód
- jakość powietrza i zmiany klimatu
- hałas i promieniowanie
- różnorodność krajobrazowa i biologiczna.

Wśród działań systemowych dokument wymienia aspekt ekologiczny planowania przestrzennym i w jego ramach cel dotyczący podnoszenia roli planowania, które powinno być podstawą lokalizacji nowych inwestycji. Wskazuje na konieczność wdrażania wytycznych, dotyczących uwzględnienia w planach zagospodarowania przestrzennego wymagań ochrony środowiska i gospodarki wodnej, wdrożenie przepisów, umożliwiających przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, zatwierdzenie wszystkich obszarów europejskiej sieci Natura 2000, uwzględnianie obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, określenie zasad usta-lania progów tzw. chłonności środowiskowej oraz pojemności przestrzennej zależnie od typu środowiska, uwzględniania w planach wyników monitoringu środowiska.

Narodowy Plan Rozwoju(...) jest kompleksowym dokumentem określającym strategię społeczno-gospodarczą Polski w pierwszych latach członkostwa w Unii Europejskiej. Celem strategicznym tego dokumentu jest rozwijanie konkurencyjnej go-spodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości, zdolnej do długofalowego, harmonijnego rozwoju i zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz poprawę spójności społecznej, ekonomicznej i przestrzennej z Unią Europejską na poziomie regionalnym i krajowym. Realizując ten cel Polska (zgodnie z traktatem konstytuującym Unię Europejską i zobowiązaniami akcesyjnymi) dążyć będzie m.in. do zapewnienia wysokiego poziomu ochrony środowiska a główne działania podejmowane w ramach Wspólnoty dotyczyć będą:

- poprawy jakości wód powierzchniowych
- polepszenia dystrybucji i jakości wody do picia
- racjonalizacji gospodarki odpadami i ochrony powierzchni ziemi
- poprawy jakości powietrza.

Celem nadrzędnym *Strategii rozwoju województwa lubuskiego do 2020 r.* jest: zapewnienie przestrzennej, gospodarczej i społecznej spójności regionu, podniesienie poziomu wykształcenia społeczeństwa, zwiększenia potencjału innowacyjności nauki oraz informatyzacja społeczeństwa, rozwój przedsiębiorczości oraz działania mające na celu podniesienie poziomu technologicznego przedsiębiorstw i ich innowacyjności(...), efektywne, prorozwojowe wykorzystanie zasobów środowiska przyrodniczego i kulturowego, w tym m.in. rozwój struktury przestrzennej województwa.

Analizowane tereny położone są w zasięgu obszaru Natura 2000 OSO Pojezierze Sławskie (PLB 300011) i częściowo (teren w Śmieszkowie) w granicach OCHK *Pojezierze Sławsko-Przemęckie* a jednocześnie ostoi

ptaków o znaczeniu międzynarodowym *Wielki Łęg Obrzański* (PL 072) według OTOP i „obszaru ważnego dla ptaków w okresie gniazdowania i migracji", według opracowania *P. Wylegały* i in. Innymi blisko położonymi obszarami chronionymi są: *Przemęcki Park Krajobrazowy*, OCHK *Przemęcko-Wschowski i Kompleks Leśny Włoszakowice,* obszar Natura 2000 SOO *Żurawie Bagno Sławskie* (PLH 080047), odległe o około 2-8 km.

W projekcie planu, realizację celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym zamierza się osiągnąć głównie poprzez wypracowanie koegzystencji dominujących form zagospodarowania: zabudowy, działalności gospodarczej oraz środowiska przyrodniczego i uwzględnieniu w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego koncentracji zainwestowania w istniejących jednostkach osadniczych położonych przy drogach lub w ich pobliżu, projektowania struktur odznaczających się zwartością i rozwijających w harmonijny sposób lokalne, wiejskie układy urbanistyczne na bazie istniejących układów komunikacyjnych oraz realizację zasad prewencji i przezorności. Mają one zagwarantować najwyższe standardy ochrony środowiska i zdrowia ludzi, poprzez odpowiednie sposoby minimalizacji negatywnego oddziaływania istniejącego oraz wprowadzanego zainwestowania i zagospodarowania na środowisko.

3.3. Ochrona zabytków

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wprowadza ustalenia dotyczące obszarów i obiektów podlegających ochronie konserwatorskiej, w formie ustaleń, nakazów i zakazów dla stref ochrony konserwatorskiej, stanowisk archeologicznych oraz obiektów zabytkowych. Plan wyznacza:

- **strefę ochrony historycznego układu ruralistycznego wsi** obejmującą obszary, w których elementy dawnego układu przestrzennego miejscowości lub jej części, tzn. rozplanowanie, kształt zewnętrzny zabudowy, a także jej powiązania z zielenią i krajobrazem zachowały się w stosunkowo dobrym stanie i całość stanowi wartość kulturową w skali lokalnej. Działalność konserwatorska w strefie zmierza do zachowania zasadniczych elementów historycznego rozplanowania, w tym przede wszystkim zabudowy, układu dróg, podziału i sposobu zagospodarowania działek. Zmierza również do restauracji i modernizacji technicznej obiektów o wartościach kulturowych z dostosowaniem współczesnej funkcji do wartości obiektów i obszarów,
- **stanowiska archeologiczne,** których ochronę należy uwzględnić przy zagospodarowaniu terenu zgodnie z przepisami odrębnymi,
- **obiekty i obszary wpisane do rejestru zabytków**, które objęte są wszelkimi rygorami prawnymi wynikającymi z treści odpowiednich aktów prawnych, w tym przede wszystkim rygorami ochrony konserwatorskiej wynikającymi z przepisów szczególnych,
- **obiekty objęte ewidencją zabytków.**

4. Prognozowane oddziaływania na środowisko i ich skutki

4.1. Zachowanie istniejących oddziaływań

Dotychczasowe zagospodarowanie gminy doprowadziło do wystąpienia konfliktów pomiędzy stanem środowiska a charakterem zagospodarowania. Ma to miejsce szczególnie na obszarze zainwestowanym, gdzie najważniejszym problemem są emisje zanieczyszczeń do atmosfery oraz do wód. Efektem podejmowanych od wielu lat działań proekologicznych jest jednak ograniczenie uciążliwości związanej z emisją spalin i pyłów. Poprawa stanu czystości powietrza atmosferycznego może wpływać w sposób szczególny na zdolność do regeneracji środowiska naturalnego. Niestety, problemem pozostaje nadal tzw. emisja „niska", czyli pochodząca z ogrzewania w indywidualnych systemach grzewczych, które charakteryzuje niska sprawność wykorzystania paliwa oraz emisja dioksyn. Ponadto wzrasta presja ze strony środków komunikacji, ze względu na wzrost natężenia ruchu samochodowego.

Najważniejszym problemem gminy jest szata roślinna, ukształtowanie terenu oraz wody powierzchniowe oraz podziemne, które uległy największej degradacji. Dlatego też należy zahamować zmiany w ukształtowaniu i pokryciu terenu oraz zmiany stosunków wodnych, tj. wykluczenie z melioracji obszarów wilgotnych znajdujących się w obniżeniach dolin rzecznych. Kierunki przekształceń środowiska powinny koncentrować się na przeciwdziałaniu negatywnym skutkom związanym z zanieczyszczeniem powietrza i wody. Realizacji tych celów służy wprowadzony na Obszarze Chronionego Krajobrazu Nr 20 „Pojezierze Sławsko – Przemęckie" zakaz

budowania nowych obiektów budowlanych z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej, w strefie 100 m od linii brzegowej rzek i jezior. Ograniczenie to ma na celu ochronę terenów z wyróżniającym się krajobrazem o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowych ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem.

Realizacja planu nie rozwiąże w pełni problemu zanieczyszczenia środowiska, w tym zanieczyszczenia wód powierzchniowych, powierzchni ziemi czy powietrza. Możliwe jest natomiast przeciwdziałanie tym zagrożeniom poprzez:

- uregulowanie gospodarki wodno-ściekowej i odpadowej poprzez:
  - wprowadzenie systemu oczyszczania ścieków burzowych,
  - organizację kompleksowego systemu zbierania, wywozu i unieszkodliwiania odpadów,
  - ograniczenie stosowania środków ochrony roślin i nawozów oraz odpowiednie ich składowanie,
  - zabudowa biologiczna rzek oraz terenów wokół zbiorników wodnych,
  - likwidację „dzikich" wysypisk śmieci,
- zmianę modelu intensywnej gospodarki rolnej:
  - ograniczenie stosowania środków ochrony roślin i nawozów sztucznych,
  - proekologiczne przekształcenie rolnictwa (rolnictwo ekologiczne) – dostosowanie kierunków produkcji i stosowanych agrotechnik do warunków siedliskowych i wrażliwości środowiska gruntowo-wodnego,
  - utrzymanie istniejących oczek wodnych, zadrzewień i zakrzaczeń ochronę śródpolnych,
  - likwidację monokultur rolnych ,
  - ochronę cieków przed zanieczyszczeniami spływającymi z pól uprawnych,
- ochronę powietrza poprzez:
  - likwidację źródeł małej emisji – modernizacja lokalnych kotłowni i wprowadzenie zamiast węgla, paliw – gaz ziemny, olej opałowy
  - zabudowa ciągów komunikacyjnych pasami zieleni, jako ochrony przed spalinami,
- ochronę wód powierzchniowych poprzez:
  - odbudowę obudowy biologicznej rzek i jezior, w celu ograniczenia spływu powierzchniowego,
  - ograniczenie regulacji cieków, renaturyzację ich dolin.

4.2. Prognozowane nowe oddziaływania na środowisko

4.2.1. Przewidywane znaczące oddziaływania ustaleń planu, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, w szczególności na zwierzęta i rośliny.

Omawiając prognozowane oddziaływanie ustaleń planu na środowisko należy rozpatrywać ich wpływ na takie elementy jak rzeźba terenu, warunki gruntowo - wodne, gleba, atmosfera, warunki bytowania roślin oraz warunki życia ludzi.

W ocenie przewidywanych rozwiązań należy brać pod uwagę kryteria dotyczące:

- intensywności przekształceń (nieistotne, nieznaczne, zauważalne, duże, zupełne),
- czasowości trwania oddziaływania (stałe, okresowe, epizodyczne),
- zasięgu przestrzennego oddziaływań (miejscowe, lokalne, ponadlokalne, regionalne, ponadregionalne),
- trwałości oddziaływania i przekształceń (nieodwracalne, częściowo odwracalne, przejściowe, możliwe do rewaloryzacji).

Realizacja ustaleń planu może spowodować powstanie nowych źródeł oddziaływań na środowisko. Będą to głównie oddziaływania na terenach przyległych do już istniejących terenów zurbanizowanych wsi, związane z wprowadzeniem nowej zabudowy oraz na terenach rolnych, ze względu na wzrost zanieczyszczeń i degradacji środowiska związanych z intensyfikacją rolnictwa.

Wpływ ustaleń planu miejscowego na środowisko będzie zależeć zarówno od rodzaju, charakteru i wielkości inwestycji, czasu ich trwania, jak również od odporności terenu na degradację.

W związku z uruchomieniem nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową, usługową czy przemysłową zniszczeniu ulegnie biologicznie czynna warstwa gleby. Rozwój bazy mieszkaniowej spowoduje zwiększenie zapotrzebowania na energię cieplną, co wiązać się będzie ze zwiększeniem emisji zanieczyszczeń do atmosfery oraz zwiększonym zapotrzebowaniem na wodę. Jednocześnie wraz ze wzrostem ilości mieszkańców powiększa się ilość ścieków i odpadów powstających w gospodarstwach, dlatego niezbędne jest podłączenie terenów do sieci infrastruktury technicznej.

Negatywny wpływ na środowisko mogą mieć również wszystkie większe zakłady produkcji przemysłowej oraz większe zakłady usługowo-rzemieślnicze zlokalizowane w zabudowie mieszkaniowej (np: lakiernictwo, blacharstwo, mechanika pojazdowa itp.). Precyzyjne określenie tego wpływu jest jednak ograniczone, gdyż zasięg i zakres oddziaływania na środowisko poszczególnych zakładów będzie zależny od charakteru przemysłu.

Dużym zagrożeniem dla środowiska naturalnego oraz uciążliwością dla mieszkańców wsi może być również hałas oraz spaliny wytwarzane przez samochody obsługujące nowo powstałe tereny zainwestowane. Zwiększona emisja spalin o wysokiej zawartości ołowiu oraz samego paliwa (nadmierne obciążenie silników), może być źródłem skażenia nie tylko atmosfery, ale również gleb i roślinności położonych w bezpośrednim sąsiedztwie głównych ciągów komunikacyjnych. W celu zachowania funkcjonalności przydrożnych zadrzewień, konieczne jest uzupełnienie szpalerów gatunkami odpornymi na zanieczyszczenia.

Wpływ realizacji ustaleń planu na poszczególne elementy środowiska:

Różnorodność biologiczna, fauna i flora

Szata roślinna w granicach planu jest znacznie zróżnicowana pod względem charakteru siedlisk ich wartości przyrodniczych oraz stopnia przekształceń, w zależności od funkcji i użytkowania terenu oraz charakteru powierzchni biologicznie czynnych. Tereny już zurbanizowane charakteryzują się występowaniem stosunkowo ubogiej fauny i flory. Występują tu głównie gatunki, które przystosowały się do zmienionego, zurbanizowanego środowiska.

Realizacja zapisów zawartych w projekcie planu spowoduje przekształcenie znacznych powierzchni biologicznie czynnych pod inwestycje związane z wprowadzaniem nowej zabudowy, realizację dróg i dojazdów. Na terenach przeznaczonych pod zabudowę brak jest zbiorowisk szczególnie cennych, z tego względu powstałe oddziaływania nie powinny być szczególnie uciążliwe dla środowiska. Problemem jest jednak znaczna powierzchnia terenów przeznaczonych pod nowe inwestycje. Na obszarach przeznaczonych do zainwestowania zanikać będą półnaturalne zbiorowiska roślinne. Zmniejszy się różnorodność gatunkowa występującej tam fauny i flory.

Plan zasadniczo zachowuje wszystkie najwartościowsze enklawy zieleni. Zapisy zawarte w planie w sposób optymalny chronią system ekologiczny gminy oraz lokalną bioróżnorodność. W planie kładzie się nacisk na kształtowanie walorów krajobrazowych oraz ograniczenie niekorzystnego, charakteru i intensywności zmian w środowisku

Ocena skutków oddziaływania: bezpośrednie, długoterminowe, stałe.

Ludzie

Zapisy zawarte w planie zapewniają ochronę i kształtowanie ładu przestrzennego oraz ponadlokalnych i lokalnych interesów publicznych w zakresie komunikacji, inżynierii i ochrony środowiska. Ustalenia z zakresu kształtowania terenów publicznych umożliwią jak najlepszą organizację tych obszarów, co wpłynie pozytywnie na możliwość ich wykorzystania przez ludność. Realizacja zapisów z zakresu ochrony krajobrazu pozytywnie wpłynie na walory estetyczne terenu, co również przyczyni się do poprawy warunków życia ludności. W projekcie planie przewiduje się dodatkowo ochronę najcenniejszych przyrodniczo i kulturowo obszarów na terenie opracowania, co również korzystnie wpłynie na jakość życia na tych terenach.

Wśród negatywnych następstw realizacji ustaleń zapisanych w planie należy natomiast wymienić uciążliwości związane ze zwiększeniem hałasu komunikacyjnego i zanieczyszczenia powietrza, wywołanego przez samochody obsługujące nowopowstałe tereny zainwestowane.

Ocena skutków oddziaływania: bezpośrednie, długoterminowe, stałe.

Woda

Realizacja ustaleń zawartych planie nie spowoduje bezpośredniego zagrożenia wód powierzchniowych i podziemnych. Ścieki wytwarzane na terenie objętym opracowaniem odprowadzane będą do kanalizacji sanitarnej, a zapisy dotyczące:

- zakazu odprowadzania nieoczyszczonych ścieków do wód: powierzchniowych, podziemnych i do gruntu,
- zakazu lokalizacji bezodpływowych zbiorników na nieczystości płynne (szamb) w zabudowie mieszkalnej, produkcyjnej i usługowej dla terenów przewidzianych do skanalizowania,

zagwarantują dalszą ochronę wód przed zanieczyszczeniami.

Na terenach przeznaczonych pod działalność inwestycyjną wystąpią ograniczenia infiltracyjnego zasilania warstwy wodonośnej w wyniku uszczelniania części powierzchni terenu oraz zmniejszenie parowania z warstwy wodonośnej wywołane pokryciem powierzchni warstwą nieprzepuszczalną. Zjawiska te najprawdopodobniej jednak będą się równoważyć i ich wpływ na bilans wodny będzie niewielki. Utwardzenie podłoża na terenach inwestycyjnych wywołają również przyspieszony spływ wód opadowych oraz ewentualną możliwość zanieczyszczenia wód podziemnych i powierzchniowych, dlatego bardzo istotne będzie prowadzenie surowej gospodarki wodno-ściekowej.

Podczas realizacji prac budowlanych może nastąpić lokalne obniżenie zwierciadła wody gruntowej na skutek prowadzonego pompowania odwadniającego. Zakres i wielkość tego zjawiska będzie uzależniona od zastosowanych technik podczas wykonywania prac a także od wielkości zagłębień. Tak szczegółowe rozwiązania realizacyjne na etapie sporządzanie planu nie są znane.

Projekt planu nie przewiduje na terenie opracowania działalności w wyniku, której występowałoby znaczne zagrożenie zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych.

Ocena skutków oddziaływania: bezpośrednie, krótkoterminowe, chwilowe.

Powietrze

Realizacja ustaleń zawartych w planie spowoduje zwiększoną emisję zanieczyszczeń do atmosfery, związaną z uruchomieniem nowych terenów inwestycyjnych. Będą to:

- tzw. “niska emisja” z indywidualnych źródeł ogrzewania,
- zanieczyszczenia komunikacyjne, spowodowane wzrostem ruchu samochodowego obsługującego nowe tereny inwestycyjne.

Wielkość emisji zależna będzie od faktycznej liczby powstałych emitorów oraz od wzrostu natężenia ruchu, w związku z czym całkowita wartość emisji na etapie sporządzania planu i prognozy jest trudna do określenia.

Ponadto może być odczuwalny lokalny wzrost zanieczyszczeń w trakcie realizacji inwestycji, kiedy stosowany będzie sprzęt ciężki, samochody ciężarowe. Wielkości te są trudne do oszacowania na etapie sporządzania planu, gdyż realizacja poszczególnych inwestycji nie jest określona w czasie. Realizacja może odbywać się jednocześnie lub poszczególne przedsięwzięcia mogą być realizowane pojedynczo w nieokreślonym przedziale czasowym.

Ocena skutków oddziaływania: bezpośrednie, krótkoterminowe i długoterminowe.

Powierzchnia ziemi

Przekształcenia powierzchni ziemi będą występować na terenach przeznaczonych pod inwestycje związane z wprowadzaniem nowej zabudowy, realizacją dróg, dojazdów i infrastruktury technicznej. Będą to głównie oddziaływania na terenach przyległych do już istniejących terenów zurbanizowanych, związane z wprowadzeniem nowej zabudowy. Działania te spowodują:

- bezpowrotne zniszczenie biologicznie czynnej warstwy gleby i jej walorów produkcyjnych,
- dalszą niwelację, plantowanie oraz utwardzenie powierzchni terenu,
- trwałe przekształcenie struktury gruntu do głębokości wykonania wykopów pod budynki i infrastrukturę techniczną,
- zniszczenia warunków funkcjonowania dotychczasowej fauny i flory.

Znaczący wpływ na ukształtowanie terenu będą miały również działania związane z powierzchniową eksploatacją surowców mineralnych. Prowadzenie eksploatacji metodą odkrywkową powoduje przekształcenia powierzchni terenu, które z kolei są czynnikiem powodującym zmiany w środowisku naturalnym, szczególnie w aspekcie krajobrazowym. Dotychczasowa działalność eksploatacji złóż jest najlepszym dowodem na to, że nie

zawsze idą one w parze z dewastacją powierzchni ziemi (gleb) i stosunków wodnych, mają bowiem charakter przejściowy i nie godzą w sposób istotny w podstawowe procesy życia biologicznego.

W myśl obowiązujących przepisów prawnych grunty uprzednio wyłączone z produkcji rolnej wymagają rekultywacji. Wykonywanie rekultywacji to nie tylko sukcesywne przywracanie terenów do ponownego użytkowania, ale też zapobieganie powstawaniu nieużytków poprzemysłowych oraz zapobieganie szkodom mogącym powstać na skutek zjawisk erozyjnych – erozji wodnej (erozji deszczowej) i wietrznej (eolicznej). Rekultywacja, to zespół czynności polegających na przywracaniu terenom wartości użytkowych i przyrodniczych jak najbardziej zbliżonych do naturalnych poprzez: ukształtowanie rzeźby terenu, uregulowaniu stosunków hydrologicznych, poprawieniu właściwości fizykochemicznych gruntów, odbudowaniu lub zbudowaniu niezbędnych dróg. Wartość użytkową nadaje się gruntom poprzez wykonanie odpowiednich zabiegów technicznych, agrotechnicznych i biologicznych.

Projekt planu nie przewiduje na terenie opracowania działalności w wyniku, której występowałoby zagrożenie zanieczyszczenia powierzchni ziemi.

Ocena skutków oddziaływania: bezpośrednie, długoterminowe, stałe.

Krajobraz

Realizacja ustaleń zawartych w planie uporządkuje funkcjonalnie teren, zachowa wartości historyczno - kulturowe, wyeksponuje w krajobrazie wsi wartościowe elementy, wzbogaci tereny zieleni wkomponowując je w strukturę przestrzenną. Szczegółowe wymagania zapisane w ustaleniach planu przyczynią się do zachowania ładu przestrzennego.

W wyniku realizacji ustaleń projektu planu nastąpi trwałe przekształcenie krajobrazu terenów przeznaczonych pod nową działalność inwestycyjną. Będą to oddziaływania na terenach przyległych do już istniejących terenów zurbanizowanych wsi, związane z wprowadzeniem nowej zabudowy. Tereny otwarte zostaną przekształcone w obszary zabudowane.

Na krajobraz będzie miała wpływ forma powstającej zabudowy oraz towarzysząca jej zieleń. Dzięki szczegółowym zapisom zawartym w planie z zakresu wymagań architektonicznych i ochrony krajobrazu nowe budynki i budowle powinny harmonijnie wpisywać się w otaczający krajobraz.

W wyniku realizacji ustaleń projektu planu nastąpi przekształcenie krajobrazu terenów przeznaczonych pod nową działalność eksploatacyjną. Tereny otwarte (rolnicze) zostaną przekształcone w obszary eksploatacji (eksploatacja surowców mineralnych). W wyniku odkrywkowej działalności górniczej krajobraz ulegnie zmianie (sztuczne odsłonięcia – wyrobiska eksploatacyjne, górujące nad otoczeniem zwałowiska), jednak po zakończeniu wydobycia teren poeksploatacyjny z powodzeniem, będzie mógł być przywrócony do poprzedniej lub innej funkcji.

Ocena skutków oddziaływania: bezpośrednie, długoterminowe, stałe.

Klimat

W wyniku realizacji ustaleń zawartych w projekcie planu nastąpią zmiany w wielkości powierzchni utwardzonych i zabudowanych, a także zwiększenie ilości źródeł ciepła w wyniku wprowadzenia nowej zabudowy. Lokalnie teren zabudowany będzie charakteryzował się podwyższona temperaturą powierza, większymi dobowymi wahaniami temperatury powietrza, zwiększonym zacienieniem niektórych terenów oraz powstawaniem dużych prędkości wiatru przy narożnikach budynków, silnymi podmuchami wiatru i unoszeniem się kurzu. Jednak ze względu na fakt, iż plan obejmuje tereny już zurbanizowane, zmiany spowodowane wprowadzeniem ustaleń planu nie będą istotne.

Hałas

Na omawianym terenie głównym źródłem hałasu jest i będzie ruch samochodowy związany z istniejącym układem komunikacyjnym oraz obsługujący nowo powstałe tereny zainwestowane. Nastąpi wzrost poziomu hałasu komunikacyjnego, spowodowany zwiększeniem liczby mieszkańców.

Potencjalnym źródłem hałasu mogą być także usługi i przemysł. Problem ten starano się jednak rozwiązać poprzez ograniczenia dla lokalizacji działalności generującej hałas. Na terenach mieszkaniowych oraz mieszkaniowo - usługowych wprowadzono zakaz lokalizowania obiektów uciążliwych. Poziom hałasu na terenach działalności gospodarczej natomiast będzie się różnie kształtować w zależności od rodzaju działalności gospodarczej, ale uciążliwość nie powinna przekraczać granic działki.

Promieniowanie niejonizujące

Źródłami niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego mającego negatywny wpływ na środowisko mogą być:

- linie przesyłowe energii elektrycznej,
- stacje elektroenergetyczne,
- stacje radiowe i telewizyjne,
- stacje telefonii komórkowej,
- urządzenia diagnostyczne,
- niektóre urządzenia przemysłowe.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, ustalono obowiązek zachowania normatywnych odległości zabudowy od istniejących i projektowanych linii elektroenergetycznych. Na terenie niniejszego opracowania określono przebieg trasy linii elektroenergetycznej o napięciu 110 kV wraz ze strefą, w obrębie której obowiązują ograniczenia w użytkowaniu terenów określone w przepisach odrębnych.

Stacje i linie elektroenergetyczne oprócz promieniowania elektromagnetycznego wytwarzają również hałas i wibracje, uzewnętrzniające się szczególnie w okresach podwyższonej wilgotności powietrza.

Dobra materialne

Nie przewiduje się negatywnych oddziaływań ustaleń zawartych w planie na istniejące formy ochrony środowiska kulturowego. Na rysunku oraz w ustaleniach planu wskazano obiekty zabytkowe i historyczne układy urbanistyczne, które zgodnie z wytycznymi konserwatorskimi poddane zostają ochronie.

Tereny sąsiednie

Z uwagi na lokalny, miejscowy, charakter oddziaływań wynikających z realizacji ustaleń planu, nie przewiduje się znaczącego oddziaływania ustaleń projektu planu na środowisko terenów sąsiednich.

Obszary Chronionego Krajobrazu i Obszary Natura 2000

W Obszarze Specjalnej Ochrony ptaków „Pojezierze Sławskie" PLB300011 i Obszaru Chronionego Krajobrazu Pojezierze Sławsko - Przemęckie plan przewiduje uzupełnienia zabudowy na terenach przyległych do już istniejących terenów zurbanizowanych. Z uwagi na przeznaczenie tych terenów głównie pod zabudowę mieszkaniową, usługową, rekreacyjną i turystyczną, bez możliwości lokalizowania inwestycji powodujących ponadnormatywne oddziaływania, na tym terenie dojdzie jedynie do:

- okresowego wzrostu oddziaływań związanych z hałasem przy ewentualnej realizacji zabudowy,
- trwałe przekształcenie części krajobrazu na terenach przeznaczonych pod nową zabudowę. Będą to także oddziaływania na terenach przyległych do już istniejących terenów zurbanizowanych, związane z wprowadzeniem nowej zabudowy,
- częściowego przekształcenia powierzchni ziemi i zniszczenia biologicznie czynnej warstwy gleby i jej walorów produkcyjnych,
- nieznacznego, krótkoterminowego, lokalnego wpływu negatywnego może dojść podczas budowy infrastruktury i zabudowy mieszkaniowej, w uzupełnieniu istniejącej zabudowy (wzrost emisji zanieczyszczeń, zniszczenie, co najmniej w zasięgu placu budowy istniejącej roślinności oraz drobnej fauny, ponadnormatywny hałas i wibracje).

Realizacja ustaleń zapisanych w projekcie planu nie będzie wywierać negatywnego wpływu na faunę i florę związaną z występującymi na terenie gminy obszarami sieci Natura 2000. Nie będzie również zaburzać funkcjonowania istniejących korytarzy ekologicznych istotnych dla tej sieci. Kluczowe procesy funkcjonujące w siedliskach objętych systemem Natura 2000 nie ulegną istotnym przekształceniom. Realizacja inwestycji zapisanych w planie w żaden sposób nie wpłynie negatywnie na integralność funkcjonujących tu siedlisk. Ekosystemy funkcjonować będą w podobny sposób jak ma to miejsce aktualnie, bowiem wszelkie tereny przeznaczone do realizacji inwestycji zlokalizowane są w obrębie istniejących terenów zurbanizowanych. W niezmienionej postaci zostaną zachowane połączenia ekologiczne pomiędzy ekosystemami umożliwiające swobodną migrację zwierząt. Ze względu na nieznaczną wysokość projektowanej zabudowy jej realizacja nie powinna spowodować również negatywnych, trwałych skutków w szlakach migracji ptaków.

Ustalenia planu w żaden sposób nie przyczynią się do pogorszenia stanu siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których obszary Natury 2000 i Obszar Chronionego Krajobrazu zostały wyznaczone.

4.2.2. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru natura 2000 oraz integralność tego obszaru

Projekt planu wprowadza dla wydzielonych jednostek urbanistycznych dodatkowe ustalenia i ograniczenia, które mają na celu zapobieganie i ograniczenie negatywnych oddziaływań na środowisko. Za najważniejsze w tym względzie należy uznać następujące zapisy:

- wszelka działalność w obrębie terenu objętego planem miejscowym winna respektować obowiązujące przepisy odrębne dotyczące ochrony środowiska;
- zakaz lokalizacji w granicach działek obiektów i urządzeń usługowych i produkcyjnych zaliczonych zgodnie z przepisami odrębnymi do obiektów mogących potencjalnie znacząco lub zawsze znacząco oddziaływać na środowisko;
- wymóg utrzymania poziomu hałasu w granicach dopuszczalnych norm określonych przepisami odrębnymi na terenach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, oznaczonej na rysunku planu miejscowego symbolem MN, zabudowy mieszkaniowej z dopuszczeniem usług, oznaczonej na rysunku planu miejscowego symbolem MNU, zabudowy wielorodzinnej, oznaczonej na rysunku planu miejscowego symbolem MW, zabudowy letniskowej, oznaczonej na rysunku planu miejscowego symbolem ML,
- uciążliwość prowadzonej działalności w zakresie emisji hałasu, wibracji, zanieczyszczeń powietrza, substancji złowonnych oraz niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego, nie może powodować przekroczenia granic własności terenu, na jakim jest lokalizowana;
- zagospodarowanie terenu objętego planem musi uwzględniać jego położenie w obszarze o znacznych zasobach wód podziemnych w obrębie piętra czwartorzędowego „Zbiornik Wschowa" – Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 306, objętego reżimem wysokiej ochrony i być zgodne z obowiązującymi w tym zakresie przepisami, w szczególności w zakresie prowadzenia właściwej gospodarki wodno-ściekowej.

Wprowadzone rozwiązania ograniczają negatywny wpływ na środowisko i zdrowie ludzi, zostały dostosowane do planowanej funkcji i potrzeb wynikających z uwarunkowań ekofizjograficznych.

4.2.3. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy

W trakcie prac nad wyznaczaniem terenów o poszczególnym przeznaczeniu analizowano wnioski złożone do planu, zapisy w studium i w dokumentach wyższego rzędu oraz wyniki innych opracowań planistycznych dla gminy Sława. W rezultacie przeprowadzonych analiz przyjęto wariant optymalny, odrzucając część złożonych wniosków, planując zagospodarowanie zwarte, będące w głównej mierze uzupełnieniem zabudowy istniejącej, ograniczając w ten sposób znaczącą ingerencję w środowisko. Z uwagi na dużą ilość wnioskowanych zmian do sposobu zagospodarowania przestrzennego, podjęcie wariantu odrzucającego większość wniosków wiązałoby się ze wzrostem niekontrolowanego zainwestowania różnymi formami zabudowy oraz ograniczyłoby to rozwój gospodarczy gminy.

W trakcie sporządzania projektu planu nie napotkano na trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy. Rozwiązania zastosowane w projekcie planu są w pełni zasadne z ekologicznego oraz ekonomicznego punktu widzenia. Zaproponowane rozwiązania w zakresie przeznaczenia terenów, sposobu ich zagospodarowania, warunków dla projektowanej zabudowy oraz zasad obsługi technicznej i komunikacyjnej, gwarantują prawidłowe funkcjonowanie omawianego obszaru. Projekt zawiera sformułowania zapewniające ochronę w zakresie środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego oraz kształtowania ładu przestrzennego, a w szczególności ma na uwadze ochronę Obszarów Natura 2000 oraz Obszaru Chronionego Krajobrazu. Przyjęte w projekcie ustalenia nie naruszają również zasady zrównoważonego rozwoju. Nie istnieje zatem potrzeba wskazania alternatywnego, w stosunku do przedstawionego w projekcie planu, rozwiązania w zakresie zagospodarowania gminy Sława.

4.2.4. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania

Przewidywane metody analizy realizacji postanowień projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego pod kątem wpływu na środowisko mogą się odnosić do przestrzegania ustaleń dotyczących przeznaczenia terenu, ukształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu, ustaleń dotyczących wyposażenia w infrastrukturę techniczną, ochrony i kształtowania środowiska i ładu przestrzennego, ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków. Skutki realizacji planu podlegają badaniom w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Monitoring poszczególnych komponentów środowiska prowadzi Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu, Państwowy Instytut Geologiczny. Zgodnie z art. 55 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko organ opracowujący dokument (Burmistrz Sławy) prowadzi monitoring skutków realizacji postanowień planu w zakresie oddziaływania na środowisko. Monitoring ten powinien być prowadzony w oparciu o wyniki badań przeprowadzonych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, a także innych badań wykonywanych w zależności od zapotrzebowania np. w przypadku pojawienia się skarg mieszkańców na uciążliwości prowadzonej działalności w oparciu o uchwalony plan. Analiza i ocena komponentów środowiska powinna odnosić się do obszaru objętego projektem planu.

Częstotliwość przeprowadzania analiz powinna być uwarunkowana częstotliwością badania aktualności kierunków polityki przestrzennej, zawartych w planach, programach i studiach oraz w aktach prawa miejscowego. Zgodnie z art. 32 ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, wyniki omawianych analiz powinny być przekazywane co najmniej raz w czasie trwania kadencji Rady Miejskiej. Proponuje się zatem, aby analizy dotyczące ochrony środowiska były przeprowadzane również z taką częstotliwością.

4.2.5. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Dla planowanych przedsięwzięć wynikających z realizacji ustaleń planu z uwagi na lokalny zasięg wyklucza się możliwość transgranicznego oddziaływania na środowisko zgodnie z art. 104 ustawy „O udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie" z dnia 3 października 2008 roku.

5. Podsumowanie i streszczenie w języku niespecjalistycznym

Realizacja ustaleń planu może spowodować powstanie nowych źródeł oddziaływań na środowisko. Będą to głównie oddziaływania na terenach przyległych do już istniejących terenów zurbanizowanych wsi, związane z wprowadzeniem nowej zabudowy oraz na terenach rolnych, ze względu na wzrost zanieczyszczeń i degradacji środowiska związanych z intensyfikacją rolnictwa.

Wpływ ustaleń planu miejscowego na środowisko będzie zależeć zarówno od rodzaju, charakteru i wielkości inwestycji, czasu ich trwania, jak również od odporności terenu na degradację.

W związku z uruchomieniem nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową, usługową czy przemysłową zniszczeniu ulegnie biologicznie czynna warstwa gleby. Rozwój bazy mieszkaniowej spowoduje zwiększenie zapotrzebowania na energię cieplną, co wiązać się będzie ze zwiększeniem emisji zanieczyszczeń do atmosfery oraz zwiększonym zapotrzebowaniem na wodę. Jednocześnie wraz ze wzrostem ilości mieszkańców powiększa

się ilość ścieków i odpadów powstających w gospodarstwach, dlatego niezbędne jest podłączenie terenów do sieci infrastruktury technicznej.

Negatywny wpływ na środowisko mogą mieć również wszystkie większe zakłady produkcji przemysłowej oraz większe zakłady usługowo-rzemieślnicze zlokalizowane w zabudowie mieszkaniowej (np: lakiernictwo, blacharstwo, mechanika pojazdowa itp.). Precyzyjne określenie tego wpływu jest jednak ograniczone, gdyż zasięg i zakres oddziaływania na środowisko poszczególnych zakładów będzie zależny od charakteru przemysłu.

Dużym zagrożeniem dla środowiska naturalnego oraz uciążliwością dla mieszkańców wsi może być również hałas oraz spaliny wytwarzane przez samochody obsługujące nowo powstałe tereny zainwestowane. Zwiększona emisja spalin o wysokiej zawartości ołowiu oraz samego paliwa (nadmierne obciążenie silników), może być źródłem skażenia nie tylko atmosfery, ale również gleb i roślinności położonych w bezpośrednim sąsiedztwie głównych ciągów komunikacyjnych. W celu zachowania funkcjonalności przydrożnych zadrzewień, konieczne jest uzupełnienie szpalerów gatunkami odpornymi na zanieczyszczenia.

Ponadto projekt planu miejscowego zawiera ustalenia i ograniczenia, które mają na celu zapobieganie i ograniczenie negatywnych oddziaływań na środowisko. Za najważniejsze w tym względzie należy uznać następujące zapisy:

- wszelka działalność w obrębie terenu objętego planem miejscowym winna respektować obowiązujące przepisy odrębne dotyczące ochrony środowiska;
- zakaz lokalizacji w granicach działek obiektów i urządzeń usługowych i produkcyjnych zaliczonych zgodnie z przepisami odrębnymi do obiektów mogących potencjalnie znacząco lub zawsze znacząco oddziaływać na środowisko;
- wymóg utrzymania poziomu hałasu w granicach dopuszczalnych norm określonych przepisami odrębnymi na terenach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, oznaczonej na rysunku planu miejscowego symbolem MN, zabudowy mieszkaniowej z dopuszczeniem usług, oznaczonej na rysunku planu miejscowego symbolem MNU, zabudowy wielorodzinnej, oznaczonej na rysunku planu miejscowego symbolem MW, zabudowy letniskowej, oznaczonej na rysunku planu miejscowego symbolem ML,
- uciążliwość prowadzonej działalności w zakresie emisji hałasu, wibracji, zanieczyszczeń powietrza, substancji złowonnych oraz niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego, nie może powodować przekroczenia granic własności terenu, na jakim jest lokalizowana;
- zagospodarowanie terenu objętego planem musi uwzględniać jego położenie w obszarze o znacznych zasobach wód podziemnych w obrębie piętra czwartorzędowego „Zbiornik Wschowa" – Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 306, objętego reżimem wysokiej ochrony i być zgodne z obowiązującymi w tym zakresie przepisami, w szczególności w zakresie prowadzenia właściwej gospodarki wodno-ściekowej.

6. Oświadczenie autora

Oświadczam, że zgodnie z art. 74a ust. 2 pkt 2 *ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* ukończyłem, w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym, studia magisterskie i posiadam, co najmniej 5-letnie doświadczenie w pracach w zespołach przygotowujących prognozy oddziaływania na środowisko, oraz brałem udział w przygotowaniu, co najmniej 5 prognoz oddziaływania na środowisko, w związku z tym spełniam ustawowe wymogi dla autora prognozy oddziaływania na środowisko.

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

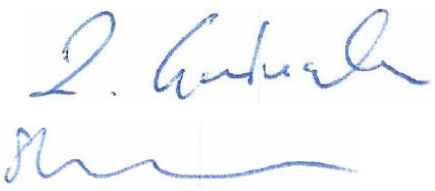

.....

(podpis)